

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 10 K — f.
Fél évre 5 K — f.
Negyed évre . . . 2 K 50 f.
Egyes szám ára 20 fillér

ZALAMEGYE

Hirdetések:
= Megállapodás szerint.

Nyilttér soronként 1 K.

Kéziratokat
nem küldünk vissza

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

Politikai és társadalmi hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

Az analfabéták

Az új választási törvényjavaslat a politikai jogok első feltételévé az irni-olvasni tudást teszi. Akik irni-olvasni nem tanultak meg, csak ösválasztók lesznek s tízen érnek egy szavazatot.

Hogy tehát lehetőleg minden magyar férfi szavazó polgár lehessen, az új rend életbeléptetéséig meg kellene tanítani minden magyar analfabéta férfit irni-olvasni.

Itt-ott meg is indult a mozgalom s néhány lelkes tanító a maga falujában tanfolyamot nyitott a felnőttek részére.

Bizony nagy szolgálatot tennének a magyar tanítók a kulturának és a nemzeti ügynek, ha lehetőleg maguk köré gyűjték az analfabétákat s néhány hónap alatt, ami felnőtteknek elég idő, megtanítanak a betűvetésre, hogy majd az összeíró bizottságok előtt ne szégyenkezzenek tudatlanságuk miatt.

Vajon átérzi-e minden tanító azt, hogy milyen fontos nemzeti érdek a felnőttek oktatása? Megérti-e hivatásának nagy jelentőségét?

A tanító hivatása a legnemesebb foglalkozásokhoz tartozik. Sőt egész bátran elmondhatjuk, hogy tanító nélkül a nemzeti kultúra el sem képzelhető.

Mi is az állam célja? Az, hogy önmagának: a nemzetnek, a többi nemzetek közt örök életet biztosítson. Tehát az állam — mint a hatalomnak, erőnek, az örökéletnek a gyűjtőfogalma — azt célozza, hogy minden időkre erőt gyűjtsön a beláthatatlan évezredekig tartó hivatás megvalósítására és betöltésére.

Csak hogy ezekhez a világtörténelemre szánt köteleességek teljesítéséhez erkölcsi és kulturális alapozás kell, mely nélkül nincs hivatás, nincs és nem lehet állami élet.

Az erkölcsi és kulturális élet jövődjét csak úgy lehet megalapozni, a jövődjét nemzeti életet biztosítani, ha a gyermekeket ismeretekkel fegyverezzük fel s jól neveljük.

És ki neveli a gyermekeket? A tanító! Igen, az egyszerű, becsületes és nemeslelkű tanító van bizva a jövődjét nemzeti élet, az új Magyarország sorsa.

Ki ne tudná azt, hogy a zsenge gyermeki lélek milyen érzékeny és mennyire hajlítható úgy a jóra, mint a rosszra egyaránt. A gyermek szívét-lelkét szuggerálni lehet a jellem, a becsületérzés és a haza-

szereket képződésére olyannyira, hogy az egyszerű tanító oktatása még a férfikorra is hatással van.

Nagy írónk szerint: a mi őseink Magyarországot meghódították fizikai erővel, de most még egyszer meg kell hódítani szellemi erővel és ez a feladat a tanítókra vár s a tanítók által fog megtörténni.

Az újabb nemzeti hódításnak leghatalmasabb fegyverei a néptanítók kezében vannak; tőlük függ Magyarország sorsa, boldogulása, mindene!

A néptanító hazafias működése megbecsülhetetlen kincs a nemzeti életre és a jövődjét Magyarország boldogulására és fejlődésére.

A tanító villámhárítója lehet a felekezeti békéltetésnek, épp úgy mint a lelkipásztor, ő is a felebaráti szeretetet csepegteti a lelkekbe. Haladva a szociális irányú társadalmi élettel, melynek emberies programjával, különösen a falusi jólét megteremtésére célzó munkálkodásával arra törekszik, hogy az egyszerű falusi emberek nyugodtak és megelégedettek legyenek.

Mert bizony, ha ez nem így volna, akkor a lelketlen izgatások következtében elveszne a hit. Meggyengülne a tekintélyek iránt való tisztelet. A faluk, a községek elpusztulnának. A színmagyar nép széthullana, mint a megoldott kéve, melynek nyomát a nemzeti élet végelpusztulása követné.

Ezt megakadályozandó, a becsületes és hazafias néptanító-sereg teszi is hiven kötelességét. Persze kell is hogy tegye, mert talán sohase volt oly nagy szükség arra, hogy a néptanító lelkiismeretes felvilágosító tanítást adjon úgy a kicsinynek, mint a nagynak, azokkal a hazátlan nemzetközi törekvésekkel szemben, melyek manapság már a legkisebb faluban is észlelhetők.

A világozottságra kell nevelni a népet. Serkenteni a munkára és az összetartozandóság eszméjét kell az egyszerű ember lelkében fejleszteni, mert csak így képzelhető el a reális védekezés a nemzetközi aspirációkkal szemben.

Ezért nemcsak kulturális, hanem nagy nemzeti érdekeink szempontjából is szükséges, hogy a tudás terjedjen s a tanítóság ne csak a gyermekekre, hanem a felnőttekre is befolyást nyerjen és a kultúra

áldásaiba belevonja azokat is, akik gyermekkorukban nem szerezhették meg az elemi ismereteket.

Ha a hazafias tanítóság kezébe veszi a felnőttek oktatásának ügyét is, ezzel akkora újabb szolgálatot tesz a nemzetnek, hogy méltán igényt tarthat hálára és elismerésre.

Magyar tanítók! Oktassátok tudatlanul maradt véreinket, mert ezzel nemzetünk erejét gazdagítjátok.

Fájdalom, vármegyénkben sok az irni-olvasni nem tudó férfi, akik hálával fogadnák a tanítást és mire az új rend alapján összeírják a választókat, a politikai jogok kiterjesztése — a magyar tanítók segítségével — őket is közvetlen választókká, a közélet közvetlen részeseivé tenné.

Ez a nemzeti cél megérné a fáradságot.

A zalaegerszegi kaszárnya.

A huszár laktanya építésének kérdéséhez kíván hozzájárulni egy polgártársunk, aki az alábbi levelet intézte hozzánk.

Tekintetes szerkesztőség! — Engedje meg, hogy én, habár a város ügyeinek intézésében részt nem veszek is, mint a súlyos adóterhek alatt nyögő polgár a kaszárnyaépítés kérdéséhez hozzájáruljak.

Ugy tudom, hogy ez a kérdés immár elodázhatatlan, mert a honvédelmi miniszter a mostani laktanyában a huszárokat továbbra is meghagyni semmiesetre sem hajlandó. El kell tehát fogadnunk azt az illetékes helyről jött állítást, hogy a kaszárnya eddigi céljaira abszolút alkalmatlan. Vannak ugyan, akik azt állítják, hogy néhány évig még várhattak volna az építéssel s addig talán sikerült volna a városnak a szükséges összeget a polgárság nagyobb megerőltetése nélkül előteremtenie; de ha már felsőbb helyen kimondták az utolsó szót, hogy vagy építeni kell, vagy elviszik a huszárokat, hát akkor mi hiába vitatnánk, hogy a kaszárnya még néhány évig megteszi. Nem marad más hátra — ha már az utolsó kísérletek is sikertelenek maradnak — mint a városnak is kimondani az utolsó szót: az igent, vagy a nemet.

Én nem esodálom, ha a város vezetésének s a képviselőtestületnek belefájdul a feje ebbe a fogas kérdésbe. Mert akár így, akár úgy dől el a dolog, ránk teher és gond hárul.

Amint olvassom, a laktanya felépítése újabb 48% pótdótot jelent; ha pedig a katonaságot elviszik, az elvesztett közvetlen jövedelem elmaradása 25%-kal fogja emelni az adót. De a katonaságnak Zalaegerszegről való kivonása ezenkívül még egyéb súlyos következményekkel is jár, amelyekre alább fogok rámutatni.

Jól meg kell tehát fontolni, mire határozza el magát a város, nehogy úgy járjunk, mint a Déli vasutttal, amely nekünk csak messziről fűtül.

Minő érdekei fűződnek a városnak ahhoz, hogy a katonaság itt maradjon?

Hát kérem ez az érdek — nézetem szerint — a polgárságnak mégér 4—500 000 K forgalmat (nagyon enyhe számítással), ami nem kicsinylendő összeg ebben a pangással teljes világban.

Nagyon rövidlátó az, aki ennek nem tulajdo-

nit nagy fontosságot. Ma már nem lehet vitakozni afelett, hogy egy várost csak forgalmának gyarapításával lehet felemelni, tehát minden alkalmat fel kell használni, hogy a forgalom emelkedése biztosítottassék. Természetesen nem szabad figyelmen kívül hagyni azt a kérdést, hogy ez a cél megéri-e azokat az áldozatokat, amelyeket követel? Ez esetben tehát az a kaszárnyakérdés sarkpontja: megéri-e 48% pótdadót az a forgalom, amelyet a katonaság révén a város gazdasági életének ereibe kerülő pénz eredményez.

Az én szerény véleményem szerint erre a kérdésre csak nemmel lehet válaszolni.

Tegyük fel, hogy a katonaság révén a helyi forgalom két millió koronával emelkedik. Ebből a forgalomból semmiesetre sem képződik 200.000 koronánál több adóalapul szolgáló és bevallott tiszta jövedelem. Ez után pedig — a rendszerre vált adóeltitkolástól eltekintve — 10.000 K volna az egyenes adó és 100%-os kulcs mellett ugyanannyi a pótdadó. A katonaság elvitele a legrosszabb esetben sem érintené a város polgárságának teherviselési képességét olyan érzékenyen, mint ahogy sujtaná 48% pótdadóemelkedés. Ehez hozzáfűzhető még az az érv is, hogy a jövedelemcsökkenés csak kevés, teherbíróbb adózókat érne, míg a pótdadóemelkedés a város minden polgárát megterhelné s épen a szegényebb néprétegeknek esnék legnehezebben.

A katonaság elvitele esetén beálló 25%-os emelkedésből valami vissza is térülhetne a mostani laktanya épületeinek értékesítéséből s így a teher még elviselhető volna.

De a kérdésnek egyéb oldala is van és nem szabad azt pusztán közgazdasági szempontból tárgyalni. A közbiztonság érdekei szintén megfontolandók egy olyan városban, amely szegénysége miatt kellőképp felszerelt rendőrséget fentartani nem képes s ahol bizonyos néprétegekben nagy a hajlandóság a rendbontás iránt.

Hiába hirdetjük az antimilitarizistikus jelszavakat; hiába áradozunk az örök béke keneteljes ígértől, a katonaságot még a belső rend fentartása körül sem nélkülözhetjük. Tömegeket csak a fegyveres erő tud féken tartani s ahol a hatóságok szavainak nem kölesönöz nyomatókat a fegyver, ott nagyon könnyen megbomlik a rend.

Mindnyájan ismerjük azt a féktelen izgatást, amely a munkások körében folyik. Tudjuk, hogy a megfontolatlanul felizgatott tömeg saját vezéréit is eltapossa, ha egyszer megindult. A tömegek haragja és ereje előtt csak a fegyver tud megállni. És ki tudja, hogy olyan helyen, ahol az elégedetlenség beleette magát a társadalomba s ahol csak szikra kell, hogy lángra lobbanjon a szenvedély, mikor szorulunk rá a fegyveres védelemre!

Az a tudat, hogy közel a katonaság, már magában véve mérséklő hatással van az emberekre. A katonaság mindig megnyugvás a rend híveire s a társadalomra.

De a rend biztosítása, a forrongó elemek féken tartása, a lázongásszerű mozgalmak megelőzése nemesek a városok érdeke, hanem az államhatalom kötelessége is. És amint a városok kötelesek a tőlük telhető áldozatokat meghozni, éppúgy joggal várhatják az államtól, hogy pusztán fiskális szempontok miatt ne vegye el tőlük a rend biztosításának eszközeit.

Zalaegerszeg város joggal és méltán kérheti a kormányt arra, hogy a katonaságot hagyja itt, még akkor is, ha nem képes akkora áldozatokat hozni, mint más városok. Jogos az a kérés is, hogy a vármegye támogassa és segítse, mert hiszen a katonaság révén származó közgazdasági és közrendészeti előnyök nagy vidékre hárulnak. És joggal kéri, hogy országgyűlési képviselője járjon közbe a kormánynál a város érdekében.

Zalaegerszeg város évtizedeken keresztül nem kapott semmi állami kedvezményt. Akkor azt mondták, hogy ellenzéki voltunk az oka a mostoha elbánásnak. Nos, ezidő szerint kormánypártiak, sőt néppártiak vagyunk. Nem is kérünk egyebet, csak méltányosságot, ami szegénységünket megilleti. Tehát joggal várjuk, hogy képviselőnk illetékes helyen szóljon értünk és segítse elhárítani fejkünk fölül a 48%-os veszedelmet.

Zalaegerszeg, 1908 nov. 26.

Egy városi polgár.

A vármegye virilistái.

Zalaegerszeg leg több adót fizető bizottsági tagjainak névjegyzéke 1909. évre.

Gróf Festetics Tassilo Keszthely 66475 K 38 f, gróf Festetics Jenő Csáktornya 52265 K 85 f, Kroll Miksa Zalaapáti 31877 K 68 f,* Elek Lipót Nagykanizsa 23918 K 44 f,* gróf Zichy Agoston Belatincez 17656 K 61 f, Franz Károly Nagykanizsa 16500 K 90 f, Halbik Ciprián Tihany 14341 K 94 f,* báró Guttmann Aladár Nagykanizsa 9052 K 62 f,* Csertán Károly Alsóbagod 8889 K 94 f,* báró Guttmann László Zalabér 8878 K 80 f, Vizlendvay Sándor Duzsnak 6820 K 57 f, Szentmihályi Dezső Páca 6100 K 34 f,* id. Tarányi Ferenc Nyírlak 5783 K 82 f, Rosos István Murakeresztur 5663 K 27 f,* Hirschler Miksa Alsódomboru 5052 K 12 f adó alapján.

4773 K 86 fillértől 4089 K 18 fillér közti adófizetők: Baronyi Benedek Kehida, báró Guttmann Vilmos Nagykanizsa, báró Guttmann Ödön Nagykanizsa, Bogay Máté Sármellék*, Koller István Alsórajk*, Karabélyos Elek Alsólendva, Reischl Vencel Keszthely.

(3923 K 16 f-től 3087 K 36 fillérig): gróf Batthyány Ernő Zalaszentlászló, dr Czinder István Zalaegerszeg*, Linzer Béla Nagykanizsa, Schmidt Emil Pola, Malatinszky Ferenc Zalaosány*, Bosnyák Géza Misefa*, gróf Batthyány József Zalaosány, Szily Dezső Ollár.

(2978 K 66 f-től 2608 K 58 f-ig): ifj. Thassy Imre Felsőrajk, Zerkovitz Lajos Nagykanizsa, Legáth Kálmán Zalaegerszeg*, Muray Róbert Belicza, Babóchay György Nagykanizsa*, Bogenrieder József Nagykanizsa, Lázár József Szegvár, Morandini Bálint Csáktornya, Forster Elek Gyulakeszi, Oltay Guidó Szentgyörgyvár, dr Bentzik Ferenc Nagykanizsa*, dr Kaiser Emil Bekeháza*.

(2586 K 82 f-től 2074 K 84 fillérig): gróf Somsich Antal Ormándpuszta, Chernel László Csabrendek, Weiser József Nagykanizsa, Dervarics Imre Kilimán, Neumann Miksa Csáktornya, dr Obersohn Mór Zalaegerszeg*, Sélley Pál Gelse, Riedl Ferenc Vonyarczó, Rapoch Gyula Nagykanizsa*, Stern Sándor Nagykanizsa, Blau Lajos Nagykanizsa, Takách Jenő Tapolca*, Pleinek Márton Murakirály, Musseth Ferenc Zalaszentbalázs, Szily Kálmán Gelsesziget.

(1917 K 32 f-től 1710 K 08 fillérig): báró Puteáni Géza Szigliget, Szmodics Viktor Gelse*, dr Dunszt Ferenc Keszthely*, Grünhut Alfréd Nagykanizsa, Kemény Andor Sármellék, Tóth Lajos Hegyész, Zicsek Vilmos Végéd, Lőke Árpád Taliándörög, Neumann Róbert Csáktornya, dr Fürst Béla Zalaegerszeg*, Deák Péter Nagykanizsa, Szabó Elek Alsópusztakovecz*, Sebestyén Lajos Nagykanizsa*, Barza László Csabrendek*, dr Zarka Zsigmond Zalaegerszeg*.

(1696 K 46 f-től 1411 K 62 f-ig): dr ifj. Tarányi Ferenc Nyírlak*, dr Hajós Ignác Zalaegerszeg*, Bozzay Pál Keszthely, Hüvös Ármán Botfa, Farkas József Söjtör, Szabó Döme Pórszombat*, Justus Izidor Zalalövő, dr Gyömörey Vince Ukk*, Hertelendy Ferenc Lesenczetomaj, Klein Vilmos Nagykanizsa, Frisoh Lipót Tapolca, Lengyel Sándor Orosztony, Armuth Nánán Nagykanizsa, Keszler Bernát Tüskeszepéter, Keszler Mór Tüskeszepéter, Imreh Antal Pördeföld, Löwenstein Jakab Zalaegerszeg, dr Szabó Zsigmond Nagykanizsa*, Szűcs Dezső Nagyfalud, Ledovszky Ernő Nagykanizsa, Kohn Mór Dabroncz, Ley József Tapolca*, Sulhof Adolf Nagykanizsa, Práger Béla Nagykanizsa*, Königmayer János Neszelej.

(1384 K 69 f-től 1208 K 60 f-ig): Grünhut Henrik Nagykanizsa, Breuer Vilmos Bánokszentgyörgy, Breuer Lipót Bánokszentgyörgy, Révai Albert Haláp, Miltényi Sándor Nagykanizsa*, Nagy László Andrásida, dr Schwarz Adolf Nagykanizsa, Hary Kálmán Pusztaderics, Schütz Sándor Zalaegerszeg, Sztankovszky János Zalaszentmihály, Bettlheim Győző Nagykanizsa, dr Fábrián Zsigmond Nagykanizsa*, Pececz György Tüskeszepéter*, Sartory Oszkár Nagykanizsa, Haba József Nagykanizsa, Thassy Kristóf Zalaegerszeg*, dr Szekeres József Nagykanizsa*, Gyömörey Gáspár Gógánfa, Csutonovics József Csáktornya, gróf Batthyány Pál Zalaegerszeg, dr Plósz Sándor Páca*, Sebestény József Gelse, Strem Vilmos Nagykanizsa, Strem Tivadar Nagykanizsa, Strem Dénes Bánokszentgyörgy, Filipich Lajos Drávavásárhely*.

(1195 K 68 f-től 1004 K 52 f-ig): Nagy István

Pusztamagyarod*, Lichtenstein Sándor Balatonmagyarod, Szommer Sándor Nagykanizsa, Külley János Gógánfa, Eitner Sándor Salomvár, Berényi Jenő Zalaszentgrót, Szabó György Szentgyörgyvár, dr Szigethy Károly Nagykanizsa*, Eöry Miklós Gulács*, Hajik István Zalaegerszeg*, Ueszsnák József Pusztamagyarod*, dr Pihál Viktor Nagykanizsa*, Hertelendy Béla Nagykanizsa*, Grosz Győző Zalaegerszeg, dr Fürst János Sümeg*, Paslek Lajos Zalaegerszeg*, dr Berger Ignác Szentgyörgyvölgy*, Botka János Zalaújfalú, Unger Ulman Elek Nagykanizsa, Krosetz Gyula Zalaegerszeg*, Kanold Frigyes Nagykanizsa, Kis József Kiskutas, Hajós Mihály Alsólendva*, Nagy Aladár Balatonederics*, Pecsornik Ottó Csáktornya, Hoffmann Béla Bánokszentgyörgy*, Berényi Béla Keszthely, Kéri Jenő Szepetnek, Mayer Mór Zalabér, Hlatkó János Nagykanizsa, Pollák József Alsólendva, Bronner Hermán Keszthely, Hajós József Csáktornya, Tosch Károly Zalaegerszeg, Tánecz Lajos Rád*, dr Simon Sándor Keszthely*, Németh János Sümeg*.

(997 K 86 f-től 907 K 34 f-ig): Kis Vilmos Akali*, Kassay István Szentkozmadobja, Lázár Soma Homokkomárom, Pethő Ernő Csáktornya*, Bogay Jenő Sármellék, Ivanics György Alsólendva, dr Böhm Szidney Perlak, Sipos Károly Szentlászló*, Epstein Vilmos Sümeg, Lusztig József Tapolca, Belus Lajos Nagykanizsa*, Mosonyi Henrik Zalaszentgrót, Lessner Mór Tapolca, Farkas Gábor Alsóbagod, Fábrián Gyula Légrad*, Bua Samu Nagykanizsa, Lázár Ede Keszthely, dr Hoffmann László Tapolca*, dr Kaszter Ödön Zalaegerszeg*, Tóth István Nagykanizsa*, Wollák Rezső Csáktornya*, Lövy Adolf Nagykanizsa, Steinberger Teofil Csáktornya, Semetke József Gógánfa*, Kerndl Imre Kiseréce, Marton Gyula Tapolca, Haba Pál Nagykanizsa, Szalay Lajos Nagykanizsa*, Gyömörey György Ukk*, Gráner Géza Zalaegerszeg*, Fuss Nándor Alsólendva*, Langer Makár Bányavár.

(896 K 21 f-től 701 K 36 f-ig): Zathureczky Márton Túrje, Frank Zsigmond Nagykanizsa, Skublics Zsigmond Döbréte, Elek Ernő Nagykanizsa, Szabó Elek Alsópusztakovecz, Szanyi Ferenc Csehi*, dr Hanny Ödön Keszthely*, Vurglich Gusztáv Felsőörs*, Isó Ferenc Alsólendva*, Stádel János Zalatárnok*, Kis Pál Alsólendva*, Imrey Ferenc Szoboticza*, Makray Sándor Andrásida, Lövy Arnold Nagykanizsa, Reichenfeld Albert Nagykanizsa, Reischl Imre Keszthely, Sarf Jakab Káptalanfa, Eisinger Henrik Nagykanizsa, Elek Géza Nagykanizsa, id. Leszner József Tapolca, Lövenfeld Joachim Nagykanizsa, Becsay Albert Csáktornya, Hayden Sándor Szalapa*, Juk József Galambok*, Steiner Lőrinc Sümeg, Komlós M. Miksa Zalaegerszeg, Bakó Gyula Felsőrajk, Günsberger Jakab Nagykanizsa, Szommer Ignác Nagykanizsa, Büchler Jakab Zalaegerszeg, dr Huray István Balatonfüred*, Heltay József Nagykanizsa, Grünbaum Ferenc Zalaegerszeg, Májzer Eadra Tapolca, Kohn Hermán Csáktornya, Berger Vilmos Tapolca, Tőkésy Ernő Besenyő, Lénárd Ernő Keszthely*, Róth Mór Kisgöbör, Steiner Ferenc Tapolca, Schwarz Gusztáv Nagykanizsa, Schwarz Ottó Nagykanizsa, Boschán Gyula Zalaegerszeg*, Leitner Ödön Nagykanizsa, Hajba Mihály Zalaszentgrót, Spiegl Lipót Pókafa, Krausz Lajos Keszthely, Csutor János Salomvár, Ebenspanger László Nagykanizsa, Oszvald József Kerkaujfalu, dr Trippammer Rezső Nagykanizsa*, Habus Mihály Perlak*, Fenyvesi Miksa Zalaegerszeg, Heinrich Miksa Csáktornya, Pollák József Csáktornya, dr Tamás János Perlak*, Österreicher Bernát Nagykanizsa, Neumark Ignác Keszthely, Strausz Sándor Csáktornya, Laskay Emil Keszthely, Vogler József Szécsiszentlászló, Szalon Péter Csáktornya, dr Berger Béla Zalaegerszeg*, dr Laubhaimer Oszkár Alsólendva*, Kaszter Sándor Zalaegerszeg*, Reichenfeld Gyula Nagykanizsa, Tóth Sándor Lenti*, dr Olló Mór Nagykanizsa*, dr Szily Ferenc Sümeg*, Neufeld Lajos Bottornya, Tomasiacs Tamás Bottornya, Josifovics Milovoj Nagykanizsa, Fischer László Zalaegerszeg, hg. Sulykovszky Viktor Kámaháza, Fülöp Kálmán Rigyáz, Hofman Soma Keszthely, Méhos Kálmán Kiskomárom*.

(691 K 04 f-től 640 K 71 f-ig): Aczél Pál Nagykanizsa*, Hoffmann Béla Keszthely, Skublics Károly Zalaszentmihály, Fischer Pál Zalaegerszeg, Steiner Simon Pusztaváliczka, Závody Albin Nagykanizsa, Stein Miklós Keszthely*, Pauk Ferenc Letenye, ifj. Kő József Nagykanizsa, Nagy István Pusztaszentlászló, Weisz Tivadar

Nagykanizsa, Rosenberg Zsigmond Zalaegerszeg, Weisz Felix Nagykanizsa, Szezenszky Gyula Monostorapáti, Reich Samu Zalaegerszeg, Bierl Ferenc Nagykanizsa, Szivonesik Antal Csáktornya, Mészáros Antal Keszthely, Beck Gyula Keszthely, Dobrovics Miklós Diszel*, Babos Ármán Salomvár, Kossa Gusztáv Sümeg*, Eitner Zsigmond Sümeg, Rosenberg Lajos Csáktornya, Skublies Imre Zalaegerszeg*, Oszmann Pál Keszthely, Meider Mór Drávavásárhely, Beck Sándor Keszthely, Kukorely Pál Nyírad, Vokaun Antal Nagykanizsa.

*-gal jelöltek adója kétszeresen van számítva.

Aktualitások.

(A háború.) Minden félhivatalos tagadás és cáfolat dacára el kell arra készülnünk, hogy hamarosan háboruba kerülünk Szerbiával és Montenegróval.

Montenegróból máris betörték Hercegovinába, Szerbiában pedig állandóan szervezik a Boszniába készülő rablóbandákat. Azonkívül mind a két országban hetek óta folynak a háborus előkészületek, fegyverek, lőpor beszerzése s nagy tömegekben való szállítása, ágyuk tüntető felvonulása stb. Ezekkel a tényekkel szemben Magyarország és Ausztria sem maradhat ülbe tett kezekkel tétlenül, hanem a hadvezetőség idejekorán megteszi a maga kötelességét, nehogy készületlenül találják az események.

Nyakig benne vagyunk a háborus előkészületekben és alig hihető, hogy a vad Szerbiában, amelynek veszteni valója ugyancsak sok, felülkerekedjen a józan belátás.

Rövid idő kérdése tehát, hogy meglesz az összeütközés.

Es háboru esetére fölmerül a kérdés, vajlon érdemes, helyes, okszerű volt-e ezt az összeütközést Bosznia és Hercegovina anneksziójával provokálni? Vajlon az elérhető legkedvezőbb eredmény arányban áll-e a háboruviseléssel járó károkkal és hátrányokkal?

Az ellenfelet lekicsinyelni soha sem szabad. Ez a legrosszabb taktika. Tény, hogy Szerbia és kisdéd társai fölött megvan a fölényünk, de tény az is, hogy Szerbia és Montenegró közel 300 ezer katonát tudnak mozgósítani és fegyverbe állítani. Bármilyen szervezetlen és korrump is a szerb hadsereg, mégis ezeknek az elszánt és fanatikus elemeknek télviz idején folytatandó guerilla-harcban való legyőzése olyan feladat, amely még a mi nagyhatalmi katonai állásunkban is temérdek vér- és pénzáldozatot igényel.

Mikor 78-ban a berlini kongresszus felhatalmazására alapján Bosznia és Hercegovina megszállására a kormány kezdetben csak a 13-ik hadtestet és egy gyalogsági hadosztályt mozgósított Philippovich tábornaggyal élén, még élénken emlékezünk reá, igen sok csapás érte a Száván átkelt csapatokat, a bosnyák felkelők lesbe esalták derék katonáinkat, olyannyira, hogy a hadügyi kormány sietett még három hadtestet a haretérre küldeni, sőt honvéd zászlóaljok is ki lettek rendelve. Hónapokig tartott a harc és emberkínzás, miglen közel 8000 katona vitéz halála és 200 millió korona hadi költség után sikerült a nagy diadal — Bosznia és Hercegovina katonai megszállása. Az egész közvélemény felzudult az okkupációval járó óriási pénz- és emberáldozat láttára. — Széll Kálmán pénzügyminiszteri állását hagyta ott, mert nem helyezte az okkupációt. Annál érthetőbb, hogy most az annekszió, aminek első sorban inkább formai jelentősége és értéke van, politikai körökben teljes megnyugvást keltett és a függetlenségi párt egyik vezérlő-terfia arra serkenti a kormányt, hogy félretelve minden tétovázást és kiméletességet, kemény kézzel rendszabályozza meg a balkáni országokat.

Értjük a felbuzdulást, amely az osztrák és magyar alattvalókon és a mi állami tekintélyünkön ejtett sérelmeket erőlyesen és kiméletlenül megakarja torolni. De a háboruviselés manapság rettenetes mérszárlást visz végbe emberben és vagyonban egyaránt, még az erős és hatalmasabb fél sorában is. Emlékezzünk csak az angol-bur háborúra, amikor Anglia két évi kemény harcok és tengernyi milliárdok árán volt csak képes a kis bur népet letörni.

Hisz ha nem volna nekünk egyéb bajunk, mint az, hogy a török alkotmányválság követeli Bosznia és Hercegovina állami rendjének megváltoztatását és hogy királyunk címéből eddig

hiányzott a boszniai és hercegovinai fejedelmi oim, ám érthető volna a mostani időpontban elhatározott annekszió és annak fegyveres erővel való érvényesítése. De tele vagyunk mi is súlyos és komoly bajokkal, amelyekért bizony sovány kárpótlást sem nyújthat az annekszió diadalmas keresztülvitele, Boszniának és Hercegovinának tényleges birhatása. Bosznia és Hercegovina lakossága, a szerajevo-i polgármesterek és az izraelita hitközségi elnökök lojális bécsi tisztelgése dacára, nem örül ennek az annekszióknak és a faji különbözőség révén nem is rokonszenvezhet Magyarországnak és Ausztriának népeivel, hanem lelkében az annekszió után is a balkán népekkel tartja fenn a legszorosabb érzelmi kapcsolatot, a legbensőbb érzelmi affinitást és a kiirthatatlan szolidaritást. Ha Magyarországhoz csatolják, amint a magyar politikusok szeretnék, hát hány száz milliót kell majd ezért a dicső szerzeményért Ausztriának fizetni, hogy lemondjon a mi javunkra az őt illető jogokról. Hisz az természetes, hogy Ausztria teljes joggal kamatostól vissza fogja követelni azt a sok milliót, amelyet 30 év óta a kvóta arányában Boszniába és Hercegovinába beruházott és amibe neki ezen országok 30 éves katonai igazgatása ténylegesen belekerült. Ausztria busás kárpótlást fog igényelni már azért is, mert Bosznia és Hercegovina vasutai, ipara, külkereskedelme és erdőségei legnagyobb részt osztrák vállalkozók, gyárosok és tőkepezések kezében vannak.

Ha tehát simán, háborus bonyodalmak nélkül is sikerülne egész Boszniát és Hercegovinát Magyarországhoz csatolni — és ezen országok királyi címerével gazdagítani a magyar korona viselőjének címét, még ezen valószínűtlen esetben is a legkomolyabban meg kellene fontolni azt, hogy érdemes-e ennyi áldozatot meghozni.

De a sima elintézésre az összes előjelek szerint nincs kilátás. Előreláthatólag háborut kell viselnünk, amely bár végeredményben minden kétségen felül álló győzelmet fog ugyan biztosítani számunkra, mégis rettenetes nagy lesz az ára, emberben és pénzben egyaránt, ennek a diadalnak.

A véletlen ismét úgy hozza majd, hogy a a mozgósítandó hadtestek nagyobb része magyar katonákból fog állani.

Vérvesztettségünk a kivándorlás folytán nem elegendő — szükséges még egy háboru, hogy ott újabb jelentős vérvesztéssel fogyjon a mi vérünk — a magyar emberanyag, melynek gyarapodási aránya különben is mélyen elszomorító statisztikai adatokat mutat.

Azután gondoljuk meg, hogy maga a háboru ténye — a kis Szerbiával s bármely jelentéktelen országgal szemben is — még a legnagyobb és legerősebb állam gazdasági helyzetét is mindjárt a legérzékenyebben érinti. Hát még a mi vér-szegény, agyonorsvasztott gazdasági viszonyainkat mennyire megbénítja és visszafeljeszti, ha háborut viselünk. A pénzügyviszonyok évek óta úgy is igen rosszak, az állam a beruházások céljaira megszavazott több száz milliót nem tudja előteremteni, olyan rosszak a hitelviszonyok. A tőzsde száználmasan teng-leng, a magyar értékek ára máris olyan alacsony színvonalra esett, a milyen hosszú évek óta nem volt. A magyar koronajáradékot (91,40) alig veszik a pénzpiacra és árfolyama 5—6 százalékkal csökkent. A magyar hitelrészvény árfolyama 15%-al (125 koronával) alacsonyabb ma, mint volt másfél év előtt. Legnagyobb s legtekintélyesebb pénzügyintézetünk egyike, a mostani kiváló vezető dacára, a külföldről visszaérkezett záloglevelek visszaváltására kőtan az anyagi erejének legnagyobb részét és expanzív fejlődésre ezidőszert nem képes. A vállalkozási kedv az egész vonalon szünetel, a fizetésképtelenségek az üzleti világban feltűnően szaporodnak. Az állami háztartás megfeszített erővel sem lesz képes a költségvetésbe beállított 200 millió koronás idei kiadás-többletet deficit nélkül fedezni. Az új adótörvény az eddiginél nagyobb mértékben fogja az adózó polgárokat sújtani. A gazdaközönség egy rossz termés és főleg a takarmányhiány bajait sanyli. A bortermelő gazdák pineében borértékesítési nehézség miatt eladatlanul hever a sok bor, melynek silány ára nem tud javulni. Minden túlzás nélkül való ez a perspektiva, hű, reális és nem színekkel mutatják be az ország gazdasági helyzetét. Ilyen gazdasági viszonyok között valóssággal nagyon is komoly gazdasági válsággal fenyeget a háboru, amelynek vége Szerbiával szemben ugyan csak kedvező lehet, de további

nemzetközi bonyodalmak, orosz és angol ki nem zárt beavatkozás esetén bizony kiszámíthatatlan következményekkel járhat.

Minden jel arra vall, hogy az annekszió illetén keresztülvitelét a magyar kormány tagjai közül egyedül ellenző Andrássy Gyula gróf belügyminiszternek — ennek a mélyreható megfontoltságáról és komoly óvatosságáról ismeretes államférfiúnak — volt igazsága.

(A jegyzők.) A községi jegyzők országos gyűlést tartottak.

A magyarországi jegyzőknek ez a gyűlése úgy tárgysorozatának gazdagsága, valamint az elhangzott szónoklatok magas szárnyalása révén, érdemben is méltónak mutatkozott arra, hogy országos érdeklődés kísérje munkálkodását.

Erre az országos érdeklődésre tagadhatatlanul szüksége van a jegyzői karnak is, de még inkább magának a nemzetnek. Mert rég elmúltak azok az idők, amikor a csendes faluban pipázgató nótárius ur volt a nyugodalmas életnek kedves, humoros megtestesülése. A jó peleskei nótárius csak a költő örökség remekében él, de valóságban nincs többé.

A mai idők községi jegyzője egy agyontört tisztviselő, aki verejtékes homlokkal görnyed íróasztala mellett hajnaltól alkonyatig, végezve az államnak reá hártott munkáit, akinek száz ura van, akire jégverésként vág a rendeletek fergetege, akinek mindent kell tudnia, de akiről nem akar tudni senki.

Pedig száz törvény közül kilenvenkilencnek ő a végrehajtója; a közigazgatásnak ő a gyökérszála; az állameszmének ő a képviselője; a magyar nemzeti gondolatnak ő az örökméce; a falunak ő a gondozója. Ő a láda, mely a nemzet közkincesit gyűjti. Egy szóval — ő a magyar közigazgatás. Vágd el e gyökérszálat, tépd ki a népszerűt földjéből és kidől a közigazgatás ezer éves lombos fája.

Es ki hinné, hogy a törvény mégis ő róluk feledkezett meg legjobban. Hol az a jogtudós, aki megmondja nekünk világosan, hogy valójában ki és mi a magyar közjogban a községi jegyző?

Mindezen anyagi és még inkább erkölcsi sérelmeiknek megszüntetésére tömörültek országos szervezetbe. Közgyűlésük tárgysorozata ezenfelül még azt is mutatja, hogy nemcsak saját sebeik gyógyításával foglalkoztak, de sietnek a gyakorlati életben szerzett tapasztalás kincesit a törvényhozás rendelkezésére bocsátani. Egész sereg már meglévő törvénynek hiányaira mutatnak rá és becses gondolatokat vetnek föl majdan megalkotandó törvényekhez.

A megtartott közgyűlésnek legfontosabb tárgya azon memorandum volt, melyet a belügyi kormányhoz intéztek. Egyes részei: mint például a jegyzőképés reformja, a fegyelmi eljárás, a választási kérdés rendezése, anyagi helyzetük javítása, a segédjegyzők helyzete, a nyugdíjkérdés, a jegyző árva neveltetése, a jegyzői teendők tülterheltsége stb., mind olyan kérelmek, melyek helyesek, okosak, méltányosak és jogosak.

Remélhető, hogy a községi jegyzők visszás helyzete végre rendezést nyer s panaszaik orvoslást találjanak. Ez nemcsak a jegyzőknek, hanem a községeknek és az országnak is érdeke.

(Degeneratio.) Mit értünk tulajdonképen degeneráltság alatt? A faji kiválasztással ellentétes fiziológiai folyamatot. Vagyis míg a faji kiválasztás arra törekszik, hogy az egyedek fejlődésével az egyének minél fejlettebb formáját válassza ki, addig a degeneratio a már tökéletes avagy jó egyedeket rontja s azok fejlődését hátráltatja, meggátolja.

Ha társadalmi életünkben vizsga szemekkel körültekintünk, szomoruan tapasztalhatjuk a visszafejlődés, — ez lenne valamiképen a degeneratio helyes fordítása, — lassu, de biztos folyamatát. Nemcsak az egyes embereken, de magán a természetben is, ott hol mesterséges uton gátját nem vetik, szemléltethetjük, hogy a visszafejlődés ellenállhatatlanul tör előre és semmi utját nem akaszthatja.

Hogy az emberiség századok folyamán degenerálódott, azt a történelem, de főleg az antropológiai vizsgálatok kétségtelenül beigazolták. Aki még a múlt században középtermetűnek látszott, az korunkban az óriások közé sorolhatja magát. A porosz királyok gárdistái hiteles

adatok alapján ma a mutatványos bódék első-rangu produkcióit képeznék, mert az ő termékekkel versenyző emberre manapság csak igen elvétve akadnánk.

S feltűnően észlelhetjük azt, hogy azok a nemzetek, melyeknél a kultúra hatalmas méretekben terjedt, hol a műveltség a legmagasabb fokra hágott, ott a testek elsatnyultak, degenerálódtak, míg azoknál a népfajoknál, melyeknél a műveltség zománca még nem voat be minden intézményt, ott a testi fejlődés sokkal szebb eredményeket produkál.

Mindjárt vehetjük a francia nemzetet. A műveltség jelenkori legkiválóbb letéteményeseit. A testi fizikum e nemzetnél, mondhatnók a legsilányabb s hozzájuk csakis a japánokat vehetnők hasonlóknak, de ezek már eredetileg sem voltak erősebb fizikummal ellátva.

A belgák, németek, angolok jobban megőrizték testi kiválóságukat azzal, hogy mesterséges tornázásokkal nem engedték elsatnyulni fajukat, hanem igyekeztek, miként a kihasznált termőföldet vegyi anyagokkal, kihasznált fizikumukat egészséges sportokkal megerősíteni.

Ez tehát olyan ellenszerű szolgál, mely a testi degenerációnak némileg útját szegné.

De hiszen nem csupán a testi degenerációval akartunk mai cikkünk keretében foglalkozni. Nem csak e téren tapasztalhatjuk a visszafejlődés káros folyamatát. Intézményeink, elveink, szokásaink, sőt maga az emberi méltóság külső megjelenítése, a divat is visszafejlődik, tehát izlésünk is a rég letűnt idők emlékein rágódik.

Az irodalom, a politika, mintha az élet és az évszázadok csupán circulus vitiosusokat képviselnének, visszatérnek régi elkoptatott formákhoz és minden, ami újszerűnek, eredetinek tűnik fel a történelemben buvárkodónak, mint elavult ósdi, divattalan tűnik fel.

Az irodalom legújabb fázisa is a száz esztendő előtti külföldieskedéshez tért vissza. Az irodalom pedig képviseli azt a tükröt, amelyben a nemzetek jelenüket szemlélhetik. Ezt nem csupán Mac Culloch mondotta, hanem tényleg meg is felel a valóságnak.

Bizonyos, hogy ezen mi emberi erőnkkel segíteni nem tudunk. Bizonyos, hogy ez a folyamat, miként nem kerülte el a hatalmasabb művelt nemzeteket, minket sem fog megkímélni, sőt mint tapasztalhatjuk, nem is kímélt meg. De ha az elernyedt föld erejét, mesterségesen, tulajunkkal új erőre tudjuk kelteni, miért ne tudnók enfajunkat, intézményeinket, izlésünket, irodalmunkat a degeneráció kísértő veszedelmétől megmenteni?

A degenerált családok egyetlen orvoszere a friss vér keresztetözödésében található. Öntsünk pezsgő, forrongó új vért intézményeinkbe, szokásainkba, izlésünkbe s akkor mi is megmenekülhetünk a degeneráció posványos, vészthozó, elernyesztő veszedelmétől.

Céllövészeti gyakorlatok az iskolában.

A zalaegerszegi főgimnázium felső osztályaiban megalkotották a lövészesapatot, amely Kulesár Gyula tanár, tart. hadnagy vezetése alatt megkezdte a gyakorlatokat.

Had szokják az ifjúság a puskához, amellyel nálunk olyan kevesen tudnak bánni. Annyira belemerültünk a tudományos nevelésbe, hogy ifjaink a férfias sportokból alig tudtak valamit; a puská pedig csak a kiváltságos helyzetűek előtt volt ismeretes.

Pedig nagy szükségünk lehet még arra, hogy a magyar ifjúság jól kezelje a fegyvert s ha katonasorba kerül, ne ijedjen meg a Manliehertől, a harctéren pedig használni tudja a puskát.

A bur háboru idején esodás dolgokat beszéltek a burok harcoképességéről, amely főleg a löfegyverek kitűnő kezelésének volt betudható. Délafrikának ez a szabad népe nem részesült katonai kiképzésben, de minden tagja gyermekkorától kezdve forgatta a fegyvert s a céllövésben olyan gyakorlattal bírt, hogy ugyszólván minden lövése talált. Maroknyi csapatok jól irányzott lövéseikkel egész táborokat pusztítottak el. Az ilyen sikerek a burok önbizalmát, bátorságát fokozták s az ellenség soraiban félelmet keltettek.

Hosszantartó küzdelemmel, sok pénzzel s hatványozott méretű tulerővel lehetett csak kisebb csapatok fölött győzedelmeskedni, de az

ilyen pirhuzi győzelem a legtöbb esetben problematikus és soha se jár dicsőséggel.

A japánoknak világra szóló diadalában is nagy szerepe jutott a jól irányzott és biztos lövéseknek. Az apró sárga emberek hősi elszántságát csak fokozta az önbizalom s az a tudat, hogy ahová lönek, ott találják is. A japán sorsütök után rendre hullottak az orosz csapatok s a muszkák golyói alig tettek kárt a sárgákban, mert rendszerint célt tévesztettek. Az összes szárazföldi ütközetekben az oroszok húzták a rövidebbet; minden hadállásukat föl kellett adniok, mert nem bírták ki a japánok sikeres tüzelését.

E hadjáratok tanulságaiból az egész világ stratégiai arra a megállapodásra jutottak, hogy az ügyes hadvezetésen kívül a jó lövés dönti el a harc kimenetelét. Szemere Miklós röpiratban vetette föl az eszmét, hogy a magyar tanulóiifjúságot is gyakorolni kell a céllövészethen, hogy mire katonai szolgálatra megéri, tudjon a fegyverrel bánni, tudjon löni. A tornászati testedző, testi ügyességet fejlesztő, de csekély gyakorlati értékkel bíró nemei helyett sokkal üdvösebb, hasznosabb lenne a tanulóiifjúságot katonai mozdulatokra, fegyverfogásra, céllövésre szorítani. Szemere eszméje a közvéleményben általános helyesléssel találkozott s a sajtó támogatásával annyira megértett, hogy Apponyi Albert gróf vallás és közoktatásügyi miniszter magáévá tette s kivitelre elfogadta. A mult évben máregyes középiskolákban kísérletképen csapatokat állítottak össze s ezeket katonai előkiképzésben részesítették. Az eredmény, ugy látszik, kielégítő volt, mert most már az összes középiskolákban életbe léptetik a reformot.

Minden épkézlábu tanuló örömmel sajátítja el a katonai mozdulatokat, s nagy igyekezettel gyakorolja a céllövést is, aminek gyakorlati haszna kétséget kizáró. Mire az ifjúság középiskolai tanulmányait befejezi s katonai szolgálatra bevonul, annyi előkészültséggel bír, hogy rövid idő alatt teljesen kész, jól kiképzett katonává válik, ami magában véve is nagy előny.

A céllövészettel pedig ugy vagyunk, mint sok egyéb kézügyességet s nagyobb tökéletességet igénylő foglalkozás, vagy művészet elsajátításával. Már fiatal korunkban kell hozzá fogni, hogy a képesség magasabb fokát elérhessük vele. Az eset, hangszer, szobrászásó kezelését se érett korában kezdi az ember, ha nagyobb tökéletességre akarja vinni tudását; hanem már gyermekkorában, amikor a lélek, a testi érzékek fogékonyabbak, amikor az ember könnyen idomítható. Az összes katonai mozdulatokra, fegyverfogásokra, céllövésre sokkal könnyebb a serdülő diágyereket betanítani, mint a huszesztendős kamasz legényt. És ha már előkészültséggel bíró anyag kerül a rendes katonai kiképzés alá, bizvást föltehető, hogy a szolgálati idő is lejobb szállítható lesz, mert kevesebb idő alatt elérhetik a katonai kiképzésnek azt a fokát, amelyet ma három, illetve egy év alatt értek el. S ez a körülmény a hadköteleseknek kiszámíthatatlan előnyt biztosít s az államnak nagy megtakarítást jelent. Apponyi e reformjával elősegíti a katonai szolgálati időnek részleges leszállítását, amennyiben aki mint diák előleges kiképzésben részesült, rövidebb idő alatt kiszabadulhat a kaszárnnyából, elősegíti a hadsereg harcoképességének fejlesztését s főtartásának terheit csökkentheti, mert nem kell valamennyi államköltséges hadkötelest három, illetve egy egész éven át a kinostár költségén tartani.

Ma még e reform nagy értékét kellőképen meg se becsülhetjük, mert a kezdet kezdetén állunk s nem ismerhetjük kihatásait. Annyi azonban már most is bizonyos, hogyha a reformot jól hajtják végre, mindenképen hasznunkra válik. A leendő hadkötelesek a katonai előismereteket játszva sajátítják el s nem kerül a kiképzés külön idő- és nagyobb pénzállozatba.

Engelsmann főrabbi jubileuma.

A zalaegerszegi izraelita hitközség főrabbiája, Engelsmann Izrael 50 éves papi működésének jubileumát szép ünnepségek keretében tartották meg e hó 25-én.

A ünnep egybegyűjtötte az egész város társadalmát valláskülömbőség nélkül. Engelsmann főrabbiát ünnepelte e városban mindenki, aki az emberi nemes erényeknek, a példás, becsületes életnek, a magasztos értelemben vett ember-szeretethek lelkesedni tudó hive.

Zalaegerszeg egész intelligenciája letette elismerésének pálmáját azon férfiu elé, aki félszázadon át nagy tudással és önzetlen lelkesedéssel tanította a tiszta hazaszeretetet, istápolta az önzetlen felebaráti megbecsülést, magasra tartva erős kézzel vitte mindig előre a béke zászlaját, aki ragyogó példája nem egy hitfelekezet papjának, de általában a magasztos papi hivatásnak és kötelességérzetnek.

Az ünnepély nagyszerű jelenségei mind fel-emelő hatást gyakoroltak a résztvevőkre és igazán elismerést érdemel az a hitközség, amely lelkipásztorát ilyen meleg ovációban részesítette és elismerést érdemel azért is, hogy módot nyújtott Zalaegerszeg társadalmának, hogy Engelsmann főrabbi nemes erényei előtt meghajthassa az elismerés zászlóját.

A zalaegerszegi izraelita hitközség büszke lehet ezen ünnepély erkölcsi sikereire, mert az nemesak külső fényével és mély tartalmával hatott, hanem egyuttal ezen alkalom világoosan tárta elénk azt az örvendetes körülményt, hogy nemes, hazafias eszményekben és cselekményekben igenis mint egy nyáj, egy sereg egyesül, társadalmunk minden rétege és hogy a felekezetek között fenálló választalak egyáltalában háttérbe szorulnak ott és akkor, ahol a köző és a közérzület, a haza és a felebaráti szeretet oltárán kell áldozatot bemutatni. Az együttérzés, a közbéke és a felebaráti összetartás fénylő napsugarai tették ragyogóvá, emelték magas színvonalra és árasztották el melegséggel a zalaegerszegi izr. hitközség által rendezett jubileumi ünnepélyt.

A fényesen kivilágított és virágokkal díszített templomot betöltötte az ünneplő közönség, melynek soraiban ott láttuk városunk összes hatóságait és előkelőségeit. Ott voltak: Gróf Batthyány Pál főispán, Árvay Lajos alispán, dr Korbai Károly polgármester, dr Dagré Miklós törvényeségi elnök, Odor Géza kir. pénzügyigazgató, Tantossy Sándor alezredes, Kolbenschlag Béla vármegyei főjegyző, Thassy Lajos főszolgabíró, Király Mátyás evangélikus lelkész, Szupits Antal járásbíró, dr Zarka Zsigmond árvaszéki h. elnök, dr Szász Gerő kir. ügyész, dr Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő, Medgyesi Lajos gimn. igazgató, Schmidt József felső ker. isk. igazgató, Kászonyi Mihály polgári isk. igazgató és közéletünk még számos tagja.

Az ünnepi istentisztelet, miután az ünnepelt főrabbi a hitközségi elnöktől és előjáróságtól kísérvé babérkoszorúkkal díszített helyét elfoglalta, a zalaegerszegi izr. hitközség szép hangu és zeneileg kiválóan képzett főkantora, Leichner Herman énekevel, melyet szép harmonikus karének és Balás Márton művészi orgonajátéka kísért, pont 2 órakor vette kezdetét.

A bevezető ének és ima után következett az ünnepi szónoklat.

Az egész ünnepélynek tényleg dr Hevesi Simon pesti rabbi beszéde képezte egyik legnagyobb pontját. A szónak hatalmával, rokon-szenves külsővel megáldott fiatal lelkipásztor valóságga elragadta az egész hallgatóságot a szónoki művészet igazi remekművének mondható beszédével.

Hatalmas osengő hangja, mesés előadó képessége, a tiszta magyar nyelv szókinestárának kitűnő kiaknázása és a szebbnél-szebb gondolatok áradata élvezetté tették dr Hevesi beszédét.

Az ünnepi szónoklat mély hatását emelte az utána következő szép énekrész, melyet Leichner főkantora a kar és orgona kísérete mellett előadott. Ezután mély csend közepette a szöszékre lépett az ünnepelt főrabbi.

Mély meghatottság uralkodott mindenkin, midőn fellépni látták azt az ősz és mégis szép egyenestartású férfiu, aki 50 esztendő óta hirdeti azon helyen az Ur igóit. És az agg lelkipásztor bár nehezen tudta a meghatottság könnyeit visszafojtani, egészen fiatalos hévvel és nagy szónoki tehetséget igazoló szép beszéddel köszönte meg az ünneplést, visszapillantást vetvén 50 esztendővel ezelőtti megválasztatásának eseményeire. Végül áldást mondott a hazára, királyra és a magyar nemzet minden fiára, a városra és egész közönségére.

A megható szép beszéd ntán Leichner főkantora és a kar zárénekevel a fényes istentisztelet befejeztetett.

A jubileumi ünnepély legkimagaslóbb és örökké emlékezetes része ezután következett, amidőn is a városi tanácsstermébe vonult az egész ünneplő közönség az izr. hitközség rendkivüli

díszközgyűlésére. A teljesen megtelt tanácsterem első sorában ott voltak: dr. Hevesi Simon pesti főrabbi, Kolbenschlag Béla vár megyei főjegyző, dr. Korbai Károly polgármester, Odor Géza kir. tanácsos pénzügyigazgató, Sági rendőrkapitány, Medgyesi és Schmidt igazgatók, Kovács ipartestületi elnök és még számos városunk előkelőségeiből. Az emelvényen Boschán Gyula hitközségi elnök, Büchler Jakab alelnök, Rosenberg Zsigmond szentegyleti elnök, Beisach Samu maskileldal egyleti elnök, dr. Gráner Adolf, dr. Berger Béla és Deutsch Ferenc elnökök, dr. Rosenthal Jenő, a rendező bizottság elnöke és Krausz Bernát hitközségi titkár foglaltak helyet.

Boschán Gyula megnyitván az ülést melegen üdvözölte a vendégeket és szép szavakban ismerteti a diszközgyűlés tárgyát. Végül miután Krausz hitk. titkár felolvasta az előjáróság javaslatát, melyet a közgyűlés egyhangulag elfogadott, Büchler Jakab, Rosenberg Zsigmond és Beisach Samuelból álló küldöttség indult el az ünnepelt főrabbiért.

Eljén és tapsvihar között lépett be a főrabbi és elfoglalta a részére fenntartott helyet, mire Boschán Gyula hitk. elnök tartotta meg üdvözlő beszédét. Nem újság előttünk városunk ezen nagyműveltségű férfának kiváló szónoki képessége. És mégis üdvözlő beszéde valóságos esemény számba vehető.

Magas szárnyalású gyönyörű beszédjét áhítattal hallgatta meg mindenki és különösen megragadta a hallgatóságot Boschán Gyulának melegséggel előadott visszaemlékezése arra az időre, midőn 50 esztendővel ezelőtt mint kis gyermek üdvözlő verssel fogadta az ünnepelt főrabbit és ime ma mint hitk. elnök ő van hivatta az üdvözlő beszéd tartására. Végül az elnök a hitközség által létesített 1000 koronás alapítványról szóló okmányt nyújtotta át az ünnepeltnek.

A kitörő éljenzés, mely e beszédet kísérte, csak akkor csöndesült el, midőn az agg főrabbi emelkedett szólásra, megköszönvén a pompás beszédet és szép szavakban áldást mondott hitközségére.

Ezután Dr. Korbai polgármester kért szót. A polgármester üdvözlő szónoklatát alább egész terjedelmében közöljük, a beszéd hatása nem maradhatott el s az valósággal áhitatos hangulatban nyilvánult meg. A beszéd befejeztével a polgármester átnyújtotta a város jegyzőkönyvi üdvözlését, mire Engelsmann főrabbi rövid válasza után a diszközgyűlést Boschán elnök bezárta.

A közgyűlés után a főrabbi lakásán küldöttségek tisztelegtek.

Az ipartestület küldöttségét Kovács László vezette és meleg szavakkal üdvözölte Engelsmann főrabbit jubileuma alkalmából.

A hitközség küldöttségét Boschán elnök vezette és szellemes beszéd kíséretében nyújtotta át a hitközség alkalmi ajándékát, egy értékes arany pásztorbotot. Utánna Rosenberg Zsigmond a Szent-Egylet érdemes elnöke üdvözölte nagy tetszést aratott szép beszéddel az ünnepeltet és átnyújtá a Szent-Egylet értékes ajándékát.

Végül Beisach Samu siserült üdvözlése a Maskileldal egylet nevében és Krausz Bernát üdvözlő beszéde következtek a hitközségi alkalmazottak nevében, akik szintén szép ajándékot nyújtottak át.

A férfiak küldöttjei után a nők tisztelegtek szép számban és mesés ajándékkal.

A nők nevében először Gráner Gézáé üdvözölte, mint a jótékonyság apostolát, Engelsmann főrabbit, utána szünni nem akaró éljenzéstől követve Fischer Pálné mondott igen szép beszédet. Az összes üdvözlésekre az ősz főrabbi külön szellemes és talpraesett válaszban mondott köszönetet.

Végül este a Bárányban tea estély volt, melyen Boschán Gyula, Dr. Hevesi Simon, Dr. Hajós Ignác, Beisach Samu, Balassa Benő és Polgár Arnold tartottak szebbnél szebb felköszöntőket, melyek elhangzása után az ünnepelt főrabbi nagytudományú fia, Dr. Engelsmann Izidor emelkedett szólásra és igen nagy hatást keltett eszmegazdag szép beszédében mondott köszönetet a hitközségnek a család nevében azon szép ünneplésekért, melyekben ősz atyját e napon részesítették.

Táviratilag és levélileg fejezték ki üdvözlésüket Gróf Batthyány Pálné, dr. István Vilmos szombathelyi püspök, Hertelendy Ferenc temesi főispán és még számtalan sok tisztelője Engelsmann főrabbinak.

Boschán Gyula hitközségi elnök beszéde:

Főtisztelendő Főrabbi Ur! Midőn ma a hitközség megbizásából, de saját szívem sugallata folytán is azon érzelmeket kell tolmácsolnom, melyeket főtisztelendő ur irányában táplálunk; az elérzékenyülés, a meghatottság oly erőt vesznek lelkemen, hogy képtelennek látom magamat amaz érzelmek kifejezésére a megfelelő illő szavakat eltalálni.

Különböben is az Istenházában elhangzott remek szónoklatok után e tekintetben minden törekvésem amugy is hasztalan, hiu lenne.

Még csak rendszerbe sem tudom gondolataimat foglalni, azok akaratom ellenére féktelenül szétszáguldoznak és vissza visznek engemet egy régen, nagyon régen elmúlt, — messze távolban mögöttünk álló időbe.

Ismét gyermeknek látom magamat, városunk — úgy mint ma, ünnepies színt öltött. Az emberek nagy sokasága a fehérképi utca halad végig s gyermektársaim kíséretében én is a város végére sietek, türelmetlenül s gyermeki kíváncsisággal várva az előre jelzett eseményt. — A kanizsai utca csakhamar hosszú kocsisor közeledik, mellettem álló tanítóm egy előre odaállított asztalra emel, iskolatársaim körülöttem csoportosulnak, a megérkező kocsisor velünk szemközt megáll s leszáll egy fiatal szőke fürtű ember, — a kinek arcáról a jószág sugárzik, — hitközségünk megválasztott lelkipásztor!

En, ki a német nyelvet alig birtam, — remegő, félénk hangon német verssel üdvözlöm, melynek első szakasza még ma is emlékezetemben van:

»Mi gyermekek is megjelentünk,
Esdekelve kérünk téged:
Oktass minket szépre, jóra!
A nagy Ég legyen segéded!«

50 esztendő pergett le azóta! És eseményekben mily gazdag 50 esztendő!

Egész birodalmak határai megváltoztak, hazánk vérrel áztatott földjéből a hosszú sanyaruság és szenvedés után a szabadság újra kikelt, vallásunkra az egyenjogúság a törvényhozás által minden ellenmondás nélkül kimondott s később a receptív is megtörtént. — A szabadság termékenyítő fuvallata folytán hitközségünk is szerveztetett és a haladás zászlaja alatt a kongresszusi szabályzatra helyezkedett.

Ha tehát ezen 50 év egész nemzetekre is oly mély hatást gyakorolt, mennyivel inkább azon egyénekre, akik azt átérték. A költő szavaival élve: »fejem fölött átment a zimankós élet« és ha körül nézek és akkori gyermektársaimat keresem, eszembe jutnak Arany Jánosnak a hervadó természet és előre haladott évszak bus melancholiáját oly gyönyörűen ecsetelő versei:

»Őszbe csavarodott a természet feje,
Dérre vált a harmat, hull a fák levele.

A ma nap emléke mélyen bevésődött gyermeki szívembe és ma egy félszázad után kétszeres hálával tartozom a Mindenható jószágáért, hogy ismét én állhatok itt főtisztelendő ur előtt, hálával tartozom, hogy hitsorsosaim kitüntető bizalma folytán ma, e ritka ünnepély alkalmával ismét én üdvözölhetem főtisztelendő urat és pedig ezuttal nemcsak a gyermekek, hanem hitközségünk összesége nevében, hogy ma én fejezhetem ki tiszta szívből fakadó őszinte szerencse kívánatainkat.

A szentírás vallásunk alapítójáról azt mondja, hogy előre haladott kora dacára testi és szellemi erejének épségét és ruganyosságát megőrizte.

Nem-e kell hálát adnunk az Égek és földek urának, a ki meg nem engedte, hogy az elmúlt félszázad sulya főtisztelendő ur fölött hatalmat gyakoroljon?!

Hisz még ma is ifju hévvel és lelkesedéssel hirdeti Isten igéjét! Még ma is ernyedetlen kitartással végzi a hitoktatás szép, de nehéz munkáját! Még ma is odaadó szeretettel oktatja hitközségünk öregét, apraját igaz vallásosságra, hazaszeretetre s mindenre, ami szép és nemes!

De mit mondjunk azon rendkívüli lelki erőről, mely már mint megett férfi zengzetes szép nyelvünket elsajátította? Azt ma oly művészetel kezeli, hogy mély vallásosságtól, igazi hazafias szellemtől áthatott tudományt és bölcseséget tanúsító remek szónoklataival mindannyiunkat éiragad és elbájol.

Ámde nemcsak a szorosán vett lelkési teen-

dők nemes és önzetlen teljesítése által vívta ki szeretetünket, hanem örök hálára kötelezett bennünket a hitközségi élet külső megnyilatkozása körül folyton tanúsított bölös és tapintatos magatartása által.

Kétséget sem szenved, hogy a vallás azon biztos horgony, mely úgy az egyéneket, mint egész nemzeteket a hajótöréstől megmenthet; de az is bizonyos, hogy van az embernek egy kincse, melyet senki sem hajlandó a köznek odaengedni és ezen kincs lelkének szabad mozgalma, gondolatainak független iránya. Ezen kincsenek birtoka az embert még a hitközségi állaptnál is magasabb hierarchiába emeli. — Éppen a mi vallásunk egyik élető eleme a gondolat és kutatás szabadsága, és talán éppen ennek tulajdonítható, hogy annyi balszerencse közt, annyi veszély után, évezredek nehéz küzdelmei dacára is, a maga tisztaságában fenntartotta magát. — Csak rendkívül kiváló elméknek adatott meg azon tehetség, hogy a gondolat szabadságát a vallás parancsolataival összhangzásba hozzák.

A történelem számtalan példát szolgáltat, hogy a legnagyobb surlódások rendesen kicsinyes, jelentéktelen dolgokból származtak. E nemes vármegye nagy szülöttjének, a haza bölösének szavaival élve:

„Ilyenkor megjelenik a magánérdek, a szenvedély, az idulat és mint a német mondja, Rechthaberei. — Egyik a másikat tüzei s gyakran az olyan ember, a ki egyébként vallási dolgokkal nem is törődött, a legdühösebb vallási háboru harcosa lesz.

Vallási háborut pedig nemcsak fegyverrel lehet viselni, — nagyon gonoszak azok is a melyek tollal és a tanácskozási teremben vitetnek; már pedig azon vallási háborúk, melyet hit, vallási buzgóság nélkül, — pusztán magánérdekből, vagy más mellék célok elérése végett vitetnek, — legveszélyesebbek és e mellett utálatosak is.«

Főtisztelendő ur mély bölcsességében válságos időkben mindig felismerte azon zátonyokat, sziklát, örvényeket, melyek hitközségünk hajójának utját gyakran veszélyessé tették, rámutatott azon megdönthetetlen igazságra, hogy az emberek csak egyetértés által lehetnek erősek, a béke által boldogok. Minden alkalommal intett bennünket, hogy legyünk szilárdak makacosság nélkül, bátrak felhevülés nélkül, szabadok féktelenség nélkül, vallásosak vakbuzgóság nélkül.

Hogy e nemes tanok válságos időkben mintegy fogékony talajra találtak, és hogy a hitközségünk életében feltornyosult hullámok lecsendesültek és a hajó biztos révbe juthatott, annak oka azon varázserőben rejlik, mely fölött főtisztelendő ur rendelkezett s a mely végeredményében nem volt más, mint azon igazi pátriarchai vallásos türelem és felebaráti szeretet, mely eszményeket nagy elődjétől a híres rabbi Hilleltől örökölt.

Örömmel ragadjuk meg tehát a kínálkozó szép alkalmat, hogy szeretetünknek, ragaszkodásunknak, nagyrabecsülésünknek nyilvánosan is kifejezést adhassunk.

Hitközségünk közgyűlése a mai nap hozott határozatával ezen ritka ünnep emlékére Engelsmann Izrael oime alatt egy jótékonycélú alapítványt létesített, az alapító levél egy példányát ezenel van szerencsém átadni. Igaz nem sok, de földoloz az, hogy benne a szeretet nyilvánul.

A magam részéről azt tartom, hogy ha van valami, a mi bennünket boldogítani képes, úgy embertársainknak irántunk megnyilatkozó közbizalma, barátaink meleg, önzetlen szeretete.

Azon félszázad alatt, melyet bölös vezetéssel átteltünk, a felmerült nehézségek ellen mindig benső szívélyes viszonyban küzdöttünk. Felébred bennünk azon sok szép és jó, mit főtisztelendő ur részéről ezen nagy idő alatt tapasztaltunk; azok mindegyikét, mint egy-egy drága virágszálát szeretettel és kegyelettel koszoruba fűzzük és azt mint drága emléket szívünkben fogjuk megőrizni.

Az egek Urát arra kérjük, hogy a mint megáldotta eddig főtisztelendő urnak működését, oltalmazza ezentul is szent hatalmával — adjon erőt, boldogságot, megelégedést önnök és egész családjának, hogy hitközségünk erkölcsi és szellemi fejlődésén még számos, nagyon számos éveken át lankadhatlan erővel munkálkodhassék.

* * *

Dr Korbai Károly polgármester beszéde:

Főtisztelendő rabbi ur!

Zalaegerszeg r. t. város képviselőtestületének tegnap tartott közgyűlése egyhangulag hozott határozatával Főtisztelendőségnek félszázadot meghaladó lelkési tevékenységének megünneplése alkalmából, elismerésének jegyzőkönyvileg kifejezést adván, mint városunk ez idő szerinti polgármesterét, engem bizott meg azzal, hogy ezt a jegyzőkönyvi kivonatot átnyújtsam. Szerencsésnek érzem magamat, hogy a képviselőtestület megbízásának eleget tehetek s örömmel kívánom megragadni ez ünnepélyes alkalmat, hogy a város közönsége részéről kifejezett elismeréshez csatlakoztam a magam elismerését és őszinte tiszteltemnek néhány gondolatban szintén kifejezést adják.

Legboldogabb az az ember, akit az isteni gondviselés oly életpálya befutására rendelt, amelyen való haladása őt lelkében megelégedetté teszi és hivatásának betöltése neki zavartalan lelki örömet okoz. A meggyőződés bensősége és a kötelesség teljesítésének gyönyöre — harmóniába olvadva — teszi az embert megelégedetté és boldoggá.

Főtisztelendőségnek lelkési működése mindnyájunk előtt ismert bizonyítéka annak, hogy életcéljának megvalósításában szerencsés és hivatásának megvalósításában állandóan boldog és megelégedett volt. Városunk egész közönsége — hitfelekezeti különbség nélkül — elismeréssel szemlélte — immár több, mint 50 éven át — Főtisztelendőségnek tiszteletre méltó példás életét, vallás erkölcsi eszményei felé törekvő áldásos lelkési működését, amely működésével hivatását mindig híven betölti. Aki pedig hivatását és életcélját méltón betölti, annak példája — a költő szerint — „világosító csillagként tűnik fel ezrek előtt.”

A helybeli zsinagóga bejárata felett e szavak olvashatók: „Az én házamban minden nemzetnek imaháza.” Én e mondás igaz és helyes voltát elismerem, amint helyesnek és valónak fogadom el, ha bármely hitfelekezet hirdeti is, hogy az ő istene minden nemzetnek istene. Az élő, egy, igaz és örökké való Istenben való hit képezi azon kapcsolatot, amely minden hitfelekezetet összekapcsolja s ennek — az egész társadalmat összekapcsoló hitnek megerősítésén munkálkodik minden hitfelekezet, midőn saját vallásának tanítását követi s általános emberi feladatokat is valóst meg, amidőn saját hitelveinek engedelmeskedik.

Amint a föld mélyében rejlik, legkülönbözőbb ásványok után kutató bányászok, amidőn ismét a föld felszínére jutnak, egyforma örömmel üdvözik a napot, amely az egész mindenséget fényel és éltető meleggel árasztja el, akként a legkülönbözőbb hitfelekezetek is, midőn vallásuk egyházi tanításait követik, mindnyájan egyformán az egy, igaz Isten örök dicsőségét hirdetik.

Főtisztelendőségnek is — hosszú és tiszteletre méltó lelkési működése alatt — saját hitelveinek hirdetésével az emberiség ez általános fejlődésének és a művelődésnek és a tiszta magyar hazafias érzésnek sok és erős alapkövet rakta le városunkban. És én ezen erős alapkövekre, Főtisztelendőségnek érdemeire kívánom ezúttal elhelyezni városunk képviselőtestületének jegyzőkönyvileg megörökített és egyhangulag megnyilatkozott elismerését, azon óhajom kifejezésével, hogy ez elismerés követendő példaként szolgáljon a közélet terén működőknek, — Főtisztelendőségnek pedig ajándékozza meg a mindenható még hosszú élettel, hogy sokáig élvezze azt a tiszteletet és elismerést, melyet példásan eltöltött életével az egész társadalom részéről kiérdemelt.

Nyílt levél a szerkesztőhöz.

Kedves szerkesztő uram!

Közhivatalnok rendszerint nem foglalkozik újságírással. Nem engedi ezt más irányu elfoglaltsága sem, de meg az újságírás a közhivatali tevékenységtől olyannyira elütő megnyilatkozása a közéletben való működésnek, hogy attól a közhivatalnok rendszerint már csak azért is tartózkodik, mert eltérő természetű tevékenysége nehézkessé, sőt súlyossá teszi a tollát. A nagy közönség pedig a fürge mozgású tollat kedveli. Bármily hajlandóságot érezen is tehát a közhivatalnok ehhez, hogy az újságírás mezején szerezzon magának babérokat, kevés kivé-

tellel csak a jól megérdemelt nyugalomban rendez többé-kevésbé sikerült kirándulásokat a hírlapírás mezejére és keres ott babérokat, amelyekkel immár alaposan megritkult fürtökkel körülvevett homlokát öveze.

Megtörténhetik azonban az is, hogy a közhivatalnok kötelességszerűleg kénytelen az újságírói tollat, mint védelmi fegyverét megragadni és azzal a nyilvánosság porondjára kiállani, hogy közéleti tevékenységének célját, okát, módját megismertesse és a győzelmet azon oél érdekében biztosítsa, amelynek megvalósítására köztisztviselői minőségében törekszik. Páros viadalra áll ki tehát ily kényszerítő körülmények között a köztisztviselő, holott előre tudja, hogy vivandó szellemi tornájában győztes nem ő, hanem csak a közérdek lehet, ellenben a támadás okozta sebeket kizárólag ő maga fogja elszívni. De ily körülmények között is készséggel áll ki a porondra mindig az a köztisztviselő, aki a tisztevel járó kötelességeket lelkiismeretesen teljesíti, hogy küzdelme által a közérdek győzelmét biztosítsa.

Hát, kedves szerkesztő uram, engedje meg, hogy bejelentsem önnek abbéli készségemet, hogy hajlandó vagyok nagyrebecsült lapjában szellemi tornára kiállani és párviadalt vívni akár a »Vissza — az egyszerűbb berendezkedésekhez« írójával, akár bárki mással, aki a közérdek szempontjából engem a küzdő tere szolít. Hadi ruházatom színéül városunk színeit: a becsület és hűség színeit választom. Fegyverem az igazságnak súlyos buzogánya leand. Fegyvert ok nélkül nem ragadok, de oelom elérte előtt kardomat hüvelyébe nem rejtem. Harcolásom módja a szabályoknak mindenben megfelelő lesz. Senkinek egyéni érdekeiért haroba nem boesátkozom, ellenben a közérdekért a végkimerülésig: a győzelemig vagy a megsemmisülésig fogok küzdeni. Verebokra ágyuval nem lövöldözök. Harc után a legyőzöttet nem üldözöm s ha a legyőzötes után ellenfelem (és nem ellenségem!) új erőre kap, hajlandó vagyok vele újból küzdelembe boesátkozni.

Hogy városunk érdekében való első küzdelmemet — az újságírás mezején — épen egyik régi és egyénileg nagyrebecsült tanítómam fogom — kedves szerkesztő uram engedelmével — e lapok hasábjain megvívni, ez már magában véve is épen annak bizonyítéka, hogy a megvívandó harc győzelmé a közérdek javára fog szolgálni. Én kizárólag a közügyekről fogok vitázni, annál is inkább, mert a »Vissza — az egyszerűbb berendezkedésekhez« című újság-cikkelynek egyéni érzékenységet érintő s ilyenek tekinthető részeire nézve, annak szerzője, rektifikáló nyilatkozatával máris teljes elégtételt szolgáltatott.

Fogadja kedves szerkesztő uram őszinte tiszteletem és nagyrebecsülésem nyilvánítását.

Korbai Károly dr.

Soproni kereskedelmi és iparkamara köréből.

A m. kir. nagykanizsai 20. honvéd gyalogezred Körmenten állomásozó 3. zászlóaljának közéleti bizottsága az 1909. év tartama alatt szükséges marhahus, buza-dara, buza- és rozsliszt, rizs, burgonya, bab, zsir, őrlött só, törött mák, őrlött cukor, zöldség, tarhonya, árpakása, hagyma, tojás, paprika, zsemlye-morzsa, szilva-lekvár és ecet szállítására pályázatot hirdet. Az ajánlatok legkésőbb f. évi december hó 10-én reggel 8 óráig benyújtandók.

Sopron, 1908 évi november hó 21.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

Hírek.

Hivatal vizsgálat. Gróf Batthyány Pál főispán a múlt héten a novai főszolgabírói hivatalt vizsgálta meg. Kiséretében voltak Odor Géza kir. tanácsos pénzügyigazgató és Dr. Marik Pál főispáni titkár.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja dr. Szabó Zsigmond perlaki körorvost tb. járásorvosnak kinevezte.

Athelyezés. Fangler Ferencet, a zalaegerszegi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvetőség számgyakornokát hason minőségben Győrbe helyezték át.

† **Kovács Rezső.** Zalavármegye egy régi tisztviselője, Kovács Rezső balatonfüredi főszolgabíró e hó 24-én meghalt Budapesten, 50 éves korában. A megboldogult kora ifjuságtól kezdve szolgált a vármegyét; éveken keresztül szolgabíró volt Tapolezán, majd perlaki főszolgabíróvá választott, a balatonfüredi járás kikerekítése alkalmával pedig ennek a járásnak élére állította a vármegye közönsége. Kovács Rezső kiváló közigazgatási tisztviselő volt, aki nem elégedett meg hivatalos teendőinek ellátásával, hanem társadalmi téren is szolgált járása érdekeit, irányított és vezetett. Mindenütt szeretet és tisztelet vette körül. Ifju szolgabíró korában sok évig fürdőbiztos volt Balatonfüreden, s a jókedvű, uri modoru fiatal ember központja volt a társaságnak. Barátainak, tisztelőinek száma évről évre szaporodott; mindenki szerette, mindenkit le tudott kötelezni előzékenységével, emberszerető jó szívével.

A daliás erős férfiú néhány évvel ezelőtt meghült s izületi oszult kapott, amely folyton gyötörte. Az utóbbi időben sokat szenvedett, mert a betegség a szívére adta magát. Aggódó családja nemrég Budapestre vitte egy szanatóriumba, ahol utolérte a kérélehetetlen halál.

Temetése pénteken volt. A megboldogult kihült tetemét vasuton Tapolezára szállították s onnét vitték nyugvó helyére: a káptalanotói osaládi sírboltba. A végső tisztességen megjelentek a család s a rokonság tagjai kivül Arvay Lajos alispán, Trsztyánszky Odön arvaszéki elnök és a megboldogultnak több tisztviselőtársa, barátja, tisztelője.

A család a következő gyászjelentést adta ki: Özv. Kovács Rezsőné szül. Fáy Kornélia Mária mint az elhunytnek neje, ifj. Kovács Rezső, László, Juliska és Károly mint gyermekei, Torma Ferenc és neje szül. Kovács Nelli, özv. Wlassits Lajosné, szül. Kovács Mária, Lőke István és neje szül. Kovács Hermina, Fáy Gábor és neje mint testvérei, illetve sógorai és sógoronői, mint a magunk, mint a többi rokon nevében fájdalomtól tört szívvel jelentjük, hogy a szeretett jó férj, édesatyja, fivér, sógor és rokon idsb. Kovács Rezső balatonfüredi járás főszolgabírája Zalavármegye törvényhatósági bizottsági tag folyó hó 24-én, reggeli 4 órakor életének 50-ik, boldog házasságának 7-ik évében hosszas szenvedés után az Urban esendesen elhunyt. A kedves halott földi maradványai folyó hó 26-án d. e. 10 órakor fognak a kerepesi temető halottas házában a róm. kath. egyház szertartása szerint beszenteltetni és Nemeskáptalanotóiba szállítván folyó hó 27-én, újolagos beszentelés után az ottani család sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó hó 28-án d. e. 10 órakor fog a nemeskáptalanotói plébánia templomban a Mindenhatónak bemutatni. Budapest, 1908. november hó 25. évi. Áldás és béke poraira!

Képviselőtestületi közgyűlés. Zalaegerszeg város képviselőtestülete a múlt héten rendes közgyűlést tartott. A tárgysorozatba felvett ügyek fontosságánál fogva a képviselőtestület tagjai nagy számban vettek részt a gyűlésen.

Az első tárgy volt az 1907 évi zárszámadás tárgyalása, amelyet egyhangulag elfogadott a képviselőtestület. Egyetlen felszólalás történt csak a zárszámadáshoz. Baly Béla a fehérvári vendéglőnél szenvedett 1100 K. bérvesztésre nézve a mulasztó városi közeg ellen a kártérítési igényt kívánja érvényesíteni. Dr. Korbai Károly polgármester azon válasza után, hogy a felelősség megállapítása iránt az eljárás már folyamatban van, a zárszámadás változatlanul elfogadtatott.

Az 1909 évi költségelőirányzat, amelyet múlt számunkban már ismertettünk, élénk vitát keltett. A pótdó 99⁸/₁₀ %-ig való emelkedése dacára azonban az előirányzatot is változatlanul elfogadták, miután az reális és a beállított tételek a szükségleteknek megfelelnek. A költségelőirányzat egyhangu elfogadásával dr. Korbai Károly polgármester iránt való osztatlan bizalom nyilvánult meg s a képviselőtestület kifejezetten is elismerte, hogy az előirányzat teljes őszinteséggel tárja fel a város helyzetét. Büchler Jakab néhány tételt redukálni kívánt ugyan, de Udvardy Vince, Soroncz József, dr. Csák Károly felszólalásai és dr. Korbai Károly polgármester felvilágosító szavai után indítványát visszavonta. Elfogadtatott az utftentartási alap költségelőirányzata is, csak a főtérnek olajjal leandó öntözésére beállított tétel képezte kifogás tárgyát, de ez is nagy többséggel keresztül ment.

A mezőőröknek s az olai haragozónak fizetés felemelés iránti kérvényeit a képviselőtestület elutasította.

A huszár laktanya építése tárgyában a közgyűlés úgy határozott, hogy mielőtt a részletes terveket elkészítené, a vármegyéhez fordul aziránt, hogy a laktanya felépítésében a várost támogassa s a honvédelmi minisztertől némi kedvezményeket kér, a vármegye orsz. képviselőit pedig megkeresi, hogy a város kérelmét a kormánytól támogassák.

Sohár Imre alsórendvái aljegyző egy éjszaka lezuhant a kaszaházi utcán levő hidról s meghalt. A bíróság özv. Sohár Imréné részére évi 800 K járadékot ítél meg a város ellen. Az özvegy a járadéknak 8000 koronával való megváltását kérte, a képviselőtestület azonban a kérelmet nem teljesítette s megbizta a polgármestert, hogy elfogadhatóbb ajánlat tétele végett tárgyaljon az özvegyvel.

Borbély György azon indítványa, hogy a mértékhiitelesítő hivatalnak Zalaegerszegen leendő áthelyezése iránt a kormányhoz kérelem intéztesék, egyhangulag elfogadtatott.

A zalaegerszegi kir. ügyészség a foglyok által művelt kerthez még egy hold területet kíván a várostól haszonbérbe venni. A képviselőtestület kimondta, hogy a terület haszonbérbeadása ellen kifogása nincs ugyan, de azt óhajtja, hogy a telepen előállított szőlőültvényekre nézve a helybeli birtokosok részére elsőbbség biztosítsassék. A polgármester ez irányban tárgyalni fog a kir. ügyészséggel.

Engelsmann Izrael főrabbi ötven éves jubileuma alkalmából a közgyűlés a főrabbi érdemeit jegyzőkönyvbe iktatni rendelte s megbizta a polgármestert, hogy a jegyzőkönyvi kivonatot az ünnepeltnek adja át.

Köszeg város azon feliratát, amellyel az élelmszerekre vonatkozó kartellek ellen az alkotandó ipartörvényben védelmet kér, a közgyűlés hasonló felirattal támogatja.

Ezenkívül több kisebb fontosságú folyó és illetőségi ügy intéztetett el.

Esperesi kinevezés. Méltósága a megyés püspök ur Kiss Pál alsórendvái esperes urat hosszas betegeskedésére való tekintettel az esperesi teendő végzése alól felmentette s helyébe az alsórendvái esperesi kerület esperesévé Strausz Flórián dobronaki plébánost nevezte ki, aki már mástól év óta espereshelyettesi minőségben végezte az esperesi funkciókat. E kinevezés az alsórendvái kerület egyik derék, fáradhatatlan s apostoli lelkű papját érte, s neki kineveztetése alkalmából őszintén gratulálunk.

Gyászhir. Özv. Szabó Józsefné, szül. Tummer Alojzia urasszony 65 éves korában meghalt Budapesten. A megboldogultban Szabó Döme pórszombati földbirtokos édes anyját gyászolja.

A Zalavármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 25-én tartotta Zalaegerszegen, saját házában rendes közgyűlést Koller István első alelnök elnöklété alatt, aki szívélyesen üdvözlővén a megjelent egyesületi tagokat, tudatá, hogy az egyesület elnökét hivatalos elfoglaltsága akadályozta a megjelenésben s így neki jutott a szerenese, hogy a gyűlést vezesse. Megnyitó beszédében hazafias aggodalmának adott kifejezést a két kormány között a szerb gazdasági egyezmény tárgyában lefolyt tárgyalás eredménye miatt, amely megvalósulás esetén a szép lendületet vett hazai állattenyésztésre végzetes csapást mérne. Tudatta folytatólag, hogy a földmívelésügyi ministerium által megindított mozgalom következtében vármegyénk területére 52 wagon erőtakarományt rendeltek meg s a kiosztást az egyesületi titkár fogja teljesíteni. Az eljenzéssel fogadott elnöki jelentés után Elek Ernő indítványa a közgyűlés elhatározta, hogy a kormányhoz feliratot intéz azzal a kérelemmel, hogy Szerbiával a szerződés ne lépjen életbe s a felirat támogatása tárgyában megkeresi az OMGE-t, valamint a társaságokat. A kamarai törvényjavaslat bizottsági tárgyalásához az egyesület Hertelendy

Ferenc elnököt, ennek akadályoztatása esetén Koller István első alelnököt küldi ki azzal a megbízással, hogy ha a kamarai rendszer életbe lép, vármegyénk területére külön kamara szervezése hozassék javaslatba. A „Vineá“-val kötött szándékolt szerződést a közgyűlés ellenzi s ily értelemben tesz fölterjesztést egy a földmívelésügyi, mint a kereskedelemügyi miniszterekhez. — A Magyar Vasművek és Gépgyárosok Országos Egyesületének átirata a külföldi gyárosokkal szemben való állásfoglalás tárgyában előterjesztvén, a közgyűlés azt elfogadta, kivéve a külföldi gyárosokra vonatkozó egy pontját, melyre nézve — végleges határozat előtt — bevárja az OMGE által kiküldött bizottságnak e pontra vonatkozólag teendő javaslatát. — A számvizsgáló bizottság tagjaivá Csutor János elnöklété alatt Szűcs Dezső, Malatinszky Ferenc, Oltay Guidó és Stádel János egyesületi tagok választottak meg. Ezután a folyó ügyek tárgyalására tért át a közgyűlés.

A gyermek-védő telepbizottság alakuló gyűlését a városháza közgyűlési termében f. hó 26-án tartották meg azok a bizottsági tagok, akiket a város képviselő testületének közgyűlése erre a tisztségre megválasztott. A gyermekvédelem fontosságáról s ennek az állami feladatnak a társadalom részéről való támogatásáról dr. Korbai Károly polgármester, az alakuló közgyűlés egybe hívója emlékezett meg, kiemelve, hogy a gyermekvédelemnek humanus társadalmi felkarolása által a filantropikus közigazgatásnak tágas és új mezeje nyílt meg. Most már érvényesül az elhagyott gyermekek joga is az élethez, mely jognak érvényesüléséhez a társadalom szeretete fokozottabb hatást költöszön. Az állam erejéhez a társadalom részvétele csatlakozik s az önkormányzat tevékenységében egyesülnek az elhagyott gyermek javára. Tul vagyunk már azon a korszakon, amikor az elhagyott gyermekek gondozása abban merült ki, hogy a gyermeket illetőségi községének adták át és amikor az intézkedés eredménye csak az volt, hogy az árvaszéknél egy elintezett aktával, a falu temetőjében pedig egy kis sirdombbal lett több. A polgármester indítványa a telepbizottság elnökévé főispánunk nejét, gróf Batthyány Pálné ő méltóságát választották, akinek a filantropikus intézmények terén kifejtett áldásos és jótékony közéleti tevékenysége követendő példának szolgál. Ügyvezető elnökévé Hajik István ügyvédet, ovoda felügyelő bizottsági elnököt választották, a jegyzői teendőkkel pedig Mezriczky Jenő városi tanácsost bízták meg. A menhely-telep tagjait pedig a bizottság megválasztotta Kászonyi Mihályné urnót és dr. Csák Károly vármegyei árvaszéki elnököt, lapunk felelős szerkesztőjét. A gyűlésen szeretett főispánunk, gróf Batthyány Pál is részt vett.

Szabad liceum. A mult vasárnap délutáni szabad liceumi előadást nagy közönség hallgatta meg. Elek Márton felsőkereskedelmi iskolai tanár tartott előadást a gazdasági válságokról. Az elvont témát szellemes csevegés formájába öltöztette s mulattatva oktatta a hallgatóságot. Ezután Haerter Ádám főgimn. tanár tartott előadást az Aldunáról, remek vetített képekkel mutatva be a vadregényes táj egyes részleteit. — Ma Kulcsár Gyula főgimn. tanár tart előadást Velencéről, szintén vetített képekkel. Az előadás a főgimn. tornateremben 3 1/2 órákor kezdődik.

Felnöttek oktatása Hahóton. Deutsch Endre hahóti néptanító elhatározta, hogy a téli estéken előadásokat tart felnöttek részére, nehogy az új választási törvény sok analfabétát találjon a népes községben. Ezt az elhatározást Gerencsér Károly községbíró örömmel vette tudomásul s azon van, hogy az előadásokra minél többen jelentkezzenek. Deutsch Endre a szabad előadások tanrendjébe az írást, olvasást, számolást, gazdaságtant, a polgári jogokat és kötelességeket, szőlészetet és borászatot vette fel. — A

derék tanítót önzetlen hazafias elhatározásáért elismerés és köszönet illeti. Reméljük, hogy a hahótiak sietnek felhasználni az alkalmat és sokan járnak az esti tanfolyamra.

A Zalaegerszegi karácsonyfa egyesület részére özv. Inkey Kálmánné urasszony 100 K adományozott, amelyért hálás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

Adomány. Rosenberg Zsigmond ur és neje a zalaegerszegi izr. betegsegélyző egyesületnek 20 K voltak szivesek adományozni, amely nemes adományért köszönetet mond az elnökség.

Valasztás. A „Chanuka“ egyesület a városunkból eltávozott özv. Rechnitz Samuné helyébe pénztárosul egyhangulag dr. Fürst Béláné urnót választotta meg.

Vissza a szerényebb berendezkedéshez oim alatt mult számunkban egy cikk jelent meg, amelynek az itt idézett része félreértésekre adott okot. — A cikk a következőket mondja: „Itt van a villanytelep, átvette, megváltotta nagy költséggel a város, de nagyon, igen nagyon félünk, hogy nem járunk úgy e evvel a teleppel, mint a téglagyárral, hogy az üzem nem a köz, nem a polgárság egészét gyarapítja, hanem ez is élelmes egyének aránytalan meggazdagodásának lesz kuforrása“.

Itt ott ezt úgy magyarázták, hogy ezzel a város vezetői volnának meggyanusítva, mintha ők huznának hasznat az üzemből. Pedig erről szó sem lehet s a fenti mondatnak nem is ez az értelme. A cikkben ugyanis a téglagyárról is szó esett, oly formán, hogy a város a házi kezelést megszüntette s a gyárat haszonbérbe adta. Cikkirő — amint a polgármesterhez intézett levelében ki is jelentette a villamostelepre vonatkozó soraiban arra célozott, hogy esetleg a villamos telepet is kénytelen lesz a város bérbeadni, amely esetben az üzemből nem a köz, hanem a vállalkozó huz hasznat. — Tartozunk kijelenteni azt is, hogy a városban több mint félv év óta adó fejében egyetlen egy esetben sem vittek el zálogtárgyakat, ami bizonyítéka annak, hogy polgármesterünk az adóbehajtás körül humanus eljárást vezetett be. — Mult számunkban megjelent cikkünkre vonatkozik Dr. Korbai Károly polgármester urnak szerkesztőnkhez intézett nyílt levele, melyet ma közlünk s amelyben jelzeit cikkeit érdeklődéssel várjuk.

Gyermekpatronage Nagykanizsán. A m. kir. igazságügyminiszter a fiatal koru terheltek bűnügyeinek ellátása tárgyában kiadott rendeletében kötelességévé teszi a fiatalok terheltek bűnügyeiben eljáró hatóságnak, hogy a bűnbejuttott gyermekek érdekeinek megóvása végett azonnal értesíteni kell a fiatalok terheltek védelmére alakuló társaságot. Ilyen társaság fog alakulni legközelebb Nagykanizsán is. A nagykanizsai gyermekpatronage december 12-én fog megalkulni s ez alkalomra oda érkeznek: dr. Felber Artur pécsi kir. főügyész, Visy ügyvéd, Kulín kaposvári, Sárospataki pécsi ügyészek, dr. Lauber Rezső ügyvéd, Oberhammer pécsi renyőrfőkapitány és még mások. Az alakuló gyűlésre a város közönségét meg fogják hívni.

Katalin estély. A zalaegerszegi kath. legényegylet sikerült Katalin estélyt rendezett az »Arany Bányá« szálloda nagytermében. A kedélyes est sikere Kun Vilmos főgimnáziumi hittanárnak, az egyesület elnökének érdeme. A műsor minden száma sikerült s Kun Vilmos szép felolvasással kötötte le a hallgatóság figyelmét.

Felülfizettek: Özv. Inkey Kálmánné 24 K, gróf Batthyány Pálné 20 K, Kun Vilmos 8 K, Legáth Kálmán és Toseh Károly 4—4 K, Kecskés Dezső, Sztojanovics Dezső, N. N., Horváth Károly, Németh Rozália 2—2 K, Háy József, Lakatos István, Kláffi Mihály, Zacsok István, Gergáczy György, Schütz Frigyes, Pálfi Erzsike, Dr. Marik Pál, Farkas Lajos, N. N., 1—1 K, Lang Nándor, Pataki Pálné 80—80 f, Horváth János 60 f, Kaiser Károlyné 50 f, Gasparits Sándor, Leitner Ferenc, Róka Lajosné 40—40 f, N. N. 20 f, Miklies János, N. N.

Sirolin

Ennel az étvágyat és a tevékenységet, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche“

Kapható orvosai rendelésre a gyógyszerárban. — Ára üvegenként 4.— korona.

10—10 f. — A nemesszivű adakozóknak, valamint a közreműködőknek ezúton fejezi ki őszinte köszönetét az elnökség.

A „Zalavármegyei Közművelődési Egyesület” akciója. Már e napokban küldi szét Gróf Batthyány Pál főispán a „Zalavármegyei Közművelődési Egyesület” elnöke, a százharminc tagból álló igazgató választmány első ülésének meghívóit. Ezen ülésben indítja meg az egyesület gyakorlati tevékenységét és állapítja meg első munkatervét. E helyen is felkéretnek az érdekeltek, hogy a még könnyű taggyűjtő íveket mielőbb Gróf Batthyány Pál elnökhöz Zalaegerszegrő beküldeni szíveskedjenek.

Ruha kiosztás. A szegénysorsu gyermekeket felruházó „Chanuka” egyesület a helybeli felsőkereskedelmi iskola nagytermében ma délután 1/4 órakor fogja a szegény gyermekek között a ruhákat kiosztani. A felruházó ünnepségen az érdeklődőket szívesen látja az elnökség.

Gazdasági előadások a közteleken. Az OMGE. a gyakorlati mezőgazdaság körébe vágó kérdések megbeszélése végett intelligens gazdák számára december 6, 7 és 8-án Budapesten (IX. Köztelek utca 8 szám) szakelőadásokat rendez, amelyeket a tagok díjtalanul látogathatnak, nem tagok pedig 2 K részvételi díjat fizetnek. — Program: december 6-án előadnak Cserhádi Sándor a növénytermesztési kísérleti állomás főbb eredményeiről és Ujhelyi Imre a tenyészkiválasztásról. — December 7-én: Pirkner János a nyugati szarvasmarha tenyésztésének szerepéről; gróf Teleki Arvéd az erdélyi szarvasmarha tenyésztésének eredményéről; Hensch Árpád a tejgazdaságról és hizlalásról; Dr Szilágyi Gyula a sörgyártásról. — December 8-án: gróf Teleki Arvéd a szilók tengeriszár eltevéséről; Kerpely Kálmán a talajművelés köréből; Dr Kusutány Tamás a mezőgazdasági iparok jelentőségéről. — Részletes program betekinethető a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos helyiségében.

Öngyilkosság. Pénteken délután terjedt el a városban az a megdöbbentő hír, hogy Rosenthal Gyula agyonlőtte magát. Tizenegy óra után hazament, elővette revolverét, amelyet a halántékához szorítva elsütött: Nyomban meghalt. Rosenthal Gyula hosszú ideig az atyja után rászállott régi üzletet vezette, de attól már néhány évvel ezelőtt visszavonult s egy előkelő biztosító társaság képviselőjét vette át. A családnak sejtelve sem volt Rosenthal Gyula végzetes elhatározásáról, amelynek okát levélben sem adta.

Automobil bioskop színház. Egy automobilra fel van szerelve a mozihoz szükséges minden kellék s azt a nagy motorkocsi szállítja városról városra. Ez az érdekes bioskop színház a jövő héten Zalaegerszegrőre érkezik s az Arany Bányászlóda nagytermében néhány előadást tart. Már maga a berendezés is érdekes. Az automobilból kikerül minden: villamos világítás, vetítő gép, dinamogép. A vállalatnak szép képei vannak s a gépek kifogástalanul működnek. A színház élén Váradai Géza áll, aki sokáig volt az „Arany Bányászlóda” fizető pincéje.

Részegen a halálba. Zadravecz Károly lapányi béres jól felöntött a garatra s ebben az állapotban annyira megszállotta a melankólia, hogy nadrágszíjával egy kapura felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt.

Rapnec Ferenc elégedetlen ember volt s már régebben foglalkozott az öngyilkosság gondolatával. A múlt héten azután leitta magát s amikor már elég bátorságot szedett be, borotvával elvágta a nyakát. — Török Lajos kéményseprő egy esáktornyai éjeli mulatóhelyen mellbe lötte magát. Szerelmes volt szegény fiú egy varróleányba, de nem talált meghallgatásra. Ezért akart megválni az élettől, de szándéka nem sikerült, mert sebe nem életveszélyes.

A vonat kerekei alatt. Bencik József sümegi munkás kspatos állapotban hazafelé tartott. A vasúti pályaudvaron keresztül rövidebb az út, Bencik tehát a sinek között akart átvágni. Épp akkor tolatott egy tehervonat, amelynek egyik kocsija elütötte Benciket s a lábát úgy összezúzta, hogy azt térden felül le kellett vágni.

Felhívás a szepességekhez. Szepességi földi eink az egész országban mindenfelé szétszórtan élnek és szűkebb hazájuk dicsőségére szép pozíciókban öregítik a Zipszerek híreit. Miután az a célunk, hogy a velünk érző, de tőlünk elszakadt földjeink névsorát lapunk megindításának negyedszázados évfordulója alkalmával kiadandó

albumban megörökítjük, kérjük az összes szepességeket, hogy születési helyük feltüntetésével nevüket, foglalkozásukat és jelenlegi lakóhelyüket, a Szepesi lapok szerkesztőségével Iglón, tudatni szíveskedjenek.

Csenevész gyermekek

gyorsan egészségesebbé válnak, ha a SCOTT-féle Emulsiót szedik. A javulás már az első adag használata után észlelhető.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

olyan édes mint a tejszín és a beteg szívesen veszi be és megemésztí még akkor is, ha a tejet visszautasítja. Köztudomású, hogy az orvosok az egész világon legmelegebben ajánlják a

SCOTT-féle Emulsiót.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként

	minőség szerint	Kor. 10l	Kor. 1g
búza		12.10	—
rozsa		10.—	—
árpa		8.—	—
zab		8.50	—
kukorica		8.—	—

Nyilt-tér.

A városban elterjedt azon absurd hírrel szemben, mintha én egy helybeli polgár fiatal leányának vőlegénye volnék, kijelentem, hogy az egészről egy szó sem igaz s a sok mende-monda nem egyéb közönséges utcai pletykánál.

Krosetz István.

Dr TOMPA egyetemes orvostudor és fogorvos-szpecialista

lakik és rendel MUNKÁCSI-UTCA 1. sz., Comin-féle ház.

Felelős szerkesztő: Dr Csák Károly.

Laptulajdonosok: Dr Csák Károly és Udvardy Ignác.

Ingyen tűzifa.

Múlt évi irtáson már kiásva lévő tuskókat az ez iránt alulirotnál jelentkezőknek

ingyen

adok, ha azokat a tél folyamán az irtás területéről elhordják.

Eitner Sándor

salomvári gazdasága.

8409/908. szám.

Árverési hirdetés.

A Szombathelyi Takarékpénztár Részvénytársaság végrehajtónak Simonffy Róza férj. Czukeiter Gyuláné elleni végrehajtási ügyében az árverés 2958 K 63 f tőke és jár. behajtására, a zalaegerszegi kir. törvényszék területén levő, a zalaegerszegi 270 sz. tjkben A + 322/a. hrsz. ház, udvar és kertre 3600 K kikiáltási árban az árverés elrendeltetik és erre határidőül 1908 évi december hó 17-ik napjának d. e. 10 órája a telekkönyvi hatóság irodájába tüzetik ki.

Az árverési hirdetés kiboosításával egyidejűleg megállapított feltételek ezen telekkönyvi hatóságánál a hivatalos órák alatt és Zalaegerszeg város tanácsánál betekintheők.

Ha az árverésen az utóajánlatnál nagyobb ígértet nem tétetett, az ingatlan az utóajánlattevőnek megvettnek jelentetik ki.

Az újabb árverés költségeit a vevő az ígért vételáron felül köteles fizetni.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni.

Az ingatlanok az utóajánlattevő által beígért 3600 K vételáron alul eladatni nem fognak.

Vevő a bánatpénzt kiegészíteni köteles.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság. Zalaegerszeg, 1908. évi október hó 21-én.

Kőfaragó üzlet megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy újév után Zalaegerszegen, a Kossuth Lajos-utcai Spiegel-féle házban

kőfaragó üzletet

nyitok és sirkövekből s kőkeresztekből dus raktárt tartok.

Kérem a nagyérdemű közönséget becses megrendelését számomra fenntartani.

Kiváló tisztelettel

Harkányi Ede

szobrász és kőfaragómester.

Eladó gőzgép.

Egy Schuttlevorth-féle 4. P. H.

locomobil

3 éves, kitűnő karban van, eladó.

Cím megtudható a gazdasági egyesületnél.

Szülőoltvány és vesszőről

nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökerez oltványokból, amerikai és európai sima és gyökerez vesszőkből, a világhírű „Delawaré”-ből 1 1/2 millió készlet.

Olcsó ár és pontos kiszolgálás.

Cím: **Szücs Sándor és fia** szülőtelepe Bihardiószeg.

Tejgazdaságunk

több évi vajtermékét december 15-én d. e. 10 órakor tartandó árverésen **eladjuk.**

Venni szándékozókát üzlethelyiségünkbe meghívjuk.

A nagylengyeli tejszövetkezet igazgatósága.

Fontosság! Saját érdekében hirdessen kizárólag

LEOPOLD GYÖR Hirdetési irodája által Budapest, Erzsébet-körút 41. 200 számú kiadósági létesítés.

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Kérjen határozottan: **Garvens-szivattyut**

Garvens-művek, WIEN XX/2.

Levelezés magyarul és németül. Árjegység ingyen és bérmentve.

Tyükszemet, bérkeményedést azonnal eltávolít a Kaiser-féle **TYÜKSZENHÁLAL**

ára 70 fillér.

A legjobb és legerősebb sósorszesz az **ERŐ SÓSORSZESZ**

ára 2 K, 1 K és 20 fillér.

Postán szállítja utánvét mellett a **KOSMOS** vegyszert és kémiai laboratórium. **GYÖR, BAROSS-UT.**

Ösemege-konzervek BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök, ízek, szörpök, gomba-, hus- és főzelék-konzerveket, nemes borovicákat, — legkiválóbb minőségben szállít — erősebb fűszeresek kivételével is a **Felkai Konzervgyár, Barta József**

Felka (Szepesmegye). — Kérjen árjegyzéket!

BÉLHURUT (hasmenés), gyomorgörcs legjobb gyógyszere a BARTA-féle fokétes étevénygyógybor, kapható gyógyszerüzeknél. 5 üveget 8 k-ért bérmentve szállít.

VERSZEGÉNYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESÉG gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle TOKAJI CHINA-VASBOR.**

Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.

Első üveg ára 8-20 kor. Nagy üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárakban. Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvizi-tér.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legolcsóbb, legszelebb

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza

Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

IVOLI fényképszeti és festészeti műtermében **BUDAPEST, VII., RÁKÓCI-ÚT 30.**

készülnek csak elsőrendű művésziel kivitelben fényképnagyítások, aquarell- és olajfestmények. Másolások seljema. báronyira, tóra, elefántsontra stb. Brass, függelék, tü stb. apró üvegfestményekkel. Porcelánba égetett fényképek sárkővekre stb. Mirel küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

DIGESTION ELVICK

Doboz 2 kor.

Postai szállítást a **FÉHER GALAMB** gyógyszerárak **BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRÚT 93**

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriákban.

Meglepő haladás!

FICHTENIN

a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenféle férget a lakásban és egy, mint mindennemű beryét, vés- és levétetűt és egyéb kár- és vetyeményben kártékony állatokkal és azok petéit azonnal megöli.

Legmegbízhatóbb védőszer esenyeg és darás oltom. Használati utasítás azerial való eljárás m-vel kísérletük a feltétlen eredményt.

Vezetékpéviselőik Magyarország részére: **DIAMANT és VADAS**

Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

BOGDÁNY

Szerencséseje paratlan!

Vasároljunk osztály-sorsjegyet csakis

BOGDÁNY S

Magyaros sorsjegyközpontja

BUDAPEST, KÁROLY-KÖRÚT 20.

Dr. KOVÁCS KÉZPASZTÁJA

8 nap alatt biztosan hat. Tégelye K 1-30

Dr. KOVÁCS gyógyszerár Budapest, Gyár-utca 17.

„Tollott-tíznek” ingyen.

Ha fáj a feje használjon azonnal **Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,** mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet. Minden gyógyszerárakban és drogeriákban kapható.

1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Főváros **BERETVÁS TAMÁS** KISPEST, Rákóczi-utca 2.

Ingyen postai szállítást 3 doboz rendelésnél.

PARIS SZÁJLODA

Szállodás: Simon Pál

Budapest, VI., Váci-körút 28. sz.

100 azoba 2-20 K-tól feljebb, kiszolgálással és villanyvilágítással együtt. Fürdők, meleg víz, kávéház, étterem. Villamos vasúti megállóhely az ócska pályaudvar és halók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?

Schuller Kaszinó-éttermében

VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.

Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.

homopátiá rendelő-intézet

1011. beryegyházban eszentűtű utca 12. sz.

Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER

származási elsőrendű és az egész világon elismert konyha.

Első és legnagyobb méretű étterem és konyha.

Értesítés.

Van szerencsém Zalaegerszeg és vidéke igen tisztelt közönségének b. tudomására hozni, hogy bármikor rendelésre készítek gyorsan és legkiválóbb kivitelben **női-, férfi- és baba-kelengyéket.**

Tanulók bármikor felfogadtatnak. A n. é. közönség kegyes pártfogását továbbra is kérve vagyok kiváló tisztelettel **Viola Mariska**

fehervarrónó Zalaegerszeg, Bozót-utca (Plébánia épület háta mögött.)

A VERSENYÁRUHÁZBA

megérkeztek az idény legújabb divatu **női kalap és sapka ujdonságai**

igen nagy mennyiségben és versenyen kívüli áron.

Ugyanott kaphatók:

1 pár gyermek cipő	— frt 90 kr.	1 pár női füzös borju bőr cipő	3 frt 50 kr.
1 > női eugos borju bőr cipő	3 > — >	1 > férfi Box Calf eugos cipő	4 > 25 >
1 > férfi sima borju bőr cipő	3 > — >	1 > női füzös Box Calf cipő	4 > 25 >
1 > > betétes borju bőr cipő	3 > 25 >	1 > férfi Box Calf Bergsteiger c.	4 > 50 >
1 > > borju bőr cipő	3 > 50 >	1 > > > esatos Ideál c.	4 > 75 >

Tisztelettel **Pollák Ede** bizományos.

Pécsi Hamerli-féle keztyűk kaphatók.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására adni, hogy a **Weisz Ede-féle házban**, — a vármegyeház átellenében — levő iroda-helyiségemben **tűzifára**, különféle **kőszénre, koksza** és **faszénre** megrendeléseket felveszek. Törekvésem az, hogy a t. közönséget pontosan kiszolgáljam.

Kiváló tisztelettel **Weinberger H. és fia.**

Aki
önmagát és gyermekeit
köhögéstől
rekedtségtől, katarustól, elnyálkásodástól, hörghuruttól, számarkehétől óvni akarja, vegyen orvosilag kipróbált és ajánlott
Kaiser Mellcaramellát
a 3 fenyővel.
5500 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány.
Csomagja 20 és 40 fillér.
Kapható: Schmidt Győző cukrásznál Kaszter Sándor és Kocsuba Emil gyógyszertáraiban.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

Az alsólendva—lentii uradalmak főbérnöksége ezennel közhírré teszi, hogy bánokszentgyörgyi gondnoksága

Várföldi	1911—1912 évi vágásában	85	szál
Budnyai	" " " "	128	"
Buosutai	" " " "	140	"
Lasztonyai	" " " "	10	"
Pördeföldi	" " " "	108	"
Tolmácsi	" " " "	432	"
Márki	" " " "	906	"
összesen		1809	szál

technikai célokra alkalmas

tölgyfa

a lentii főbérleti erdőhivatalban (vasutállomás Lenti) kedden, december hó 1-én délelőtt 9 órakor nyilvános árverés útján egyes üzemtestenként külön eladatni fog.

Az eladási részletes föltételeket érdeklődőknek készséggel megküldi

Az alsólendva—lentii uradalmak főbérnökségének főszámvevősége (Alsólendva, Zalamegye.)

NOXIN

Minden jobb üzletben kapható.
HOCHSINGER TESTVÉREK
BUDAPEST.

„M-I-t? -- „Papa megengedte! Hisz' valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettá-hüvelyek fadobozban!”

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvészártyát tartalmaz.

Egy és két éves
szőlő-
oltványokról
különféle sima és
gyökeres vadvesszőről
szőlő kimutatás meg-
jelent.

Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldi a

vállalati szőlőtelep
Billéd, Torontálmegye.

Óh Jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

„NÁDOR”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, V., Váci-körut 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Zalaegerszegen: Kaszter Sándor, Kocsuba Emil, Sümegen: E. Dervarics István, Zalaszentgróton: Botfy Péter gyógyszertáraikban.

141/kgy. 908.

Hirdetmény.

Sümeg nagyközség előljárósága a község képviselőtestületének 1908 évi november hó 8-án fenti szám alatt kelt határozata alapján ezennel közhírré teszi, hogy a község tulajdonát képező s mintegy **8720 □ öl kiterjedésű**

téglagyári telepét,

az ott levő összes épületek és felszerelésekkel együtt 1909 évi január hó 1-től kezdődőleg egymásután következő **25 évre** zárt ajánlati versenytárgyalással egybekötendő nyilvános árverés útján 1908 évi december hó 10-én délelőtt 9 órakor a község házánál **bérbe adja.**

Miről az érdekelteket azon hozzáadással értesíti, hogy zárt írásbeli ajánlataikat 2000 K bánatpénz kapesán alulírott előljáróságnál a fent jelzett nap reggeli 8 órájáig annyival is inkább adják be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

A kikiáltási ár 4000 korona.

A bérbeadási feltételek a község házánál a hivatalos órák alatt bárki által betekintheők.

Sümegen, 1907 évi november hó 12-én.

Az előljáróság.

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér!
Gyökeres oltványok ezre 140 korona,
Delaware ezre 100 korona.

Cim:

Szigyártó Nagy Mihály
Felsősegesd, Somogy megye.

KEGYELET
 dísztemetkezési vállalat
 a vármegyház átellenében
ZALAEGRSZEGEN.

Raktáron tart:
 fa- és érckoporsókat, sirkeresz-
 teket, sirkoszorúkat, kész halotti
 ruhákat, művirágokat, s minden a
 temetkezéshez szükséges cikkeket
 nagy választékban.

Elvállal:
 egyszerű és dísztemetkezéseket,
 vidékre hullaszállítást és átszállí-
 tást a legjutányosabb árban.

Szükség esetén szíves pártfogást kérnek:

Lendvay László,
Siposs János, Lendvay Pál,
 asztalos mesterek.

**Szőlő-
 oltványokat**
 szállít, fajtiszta-
 ságért jótállva,
 legdusabb vá-
 lasztékban a
 már évek óta
 elsőknek és legmegbízhatóbbnak ismert:

Küküllőmenti első szőlőoltvány telep
 tulajdonos: **GASPARI FRIGYES,**
 Medgyes, 120. sz. (Nagyküküllőmegye.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden
 részéből érkezett elismerő levelek, ennél fogva min-
 den szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt
 az ismerős személyiségektől úgy szó-, mint írás-
 belileg bizonyosságot szerezhethet magának fenti szőlő-
 telep feltétlen megbízhatóságáról.

**ANIMO
 sec**
 Muraközi
 Pezsgőgyár r.t.
CSÁKTORNYA

Házeladás.
 Zalaegerszegen Vörösmarty-utca
 34 szám alatt levő

házaamat
 szabad kézből eladom.
 A házban van 3 utcai szoba,
 3 konyha s egy udvari lakás.

Horváth István
 háztulajdonos.

Ismét itt a
hideg, jusson minden-
 kinek eszébe,
 hogy kevés pénzért legjobb **keztyűt,**
harisnyát, tricót árut, jó gyermek-
cipőt, házi cipőket, ingeket, csinos
magyar gyártmányu nyakkendőket,
téli pamutokat és még ezer más tár-
 gyat a **legjutányosabban** csakis Zala-
 egerszeg legnagyobb választéku üzleté-
 ben, a

központi áruházban
 lehet beszerezni.

Összes üveg és porcellán árukból
óriási a választék.

1 drb villany izzó égő 75 fillér.
Gyermek bőrcipők 90 krtól feljebb.

Kiváló tisztelettel
Deutsch Herman
 központi áruház tulajdonos.

Eladó
Örömhegyen (Hetés mel-
 lett) egy 3900 □ ölnyi 6—7 éves
ojtvány szőlő.

Ez idén termett 400 akót. Rész-
 letekben is eladó, ha az összesre
 vevő akad.

Bővebbet
Páslek Lajosnál
 Zalaegerszegen.

SIRUP-PAGLIANO a legjobb vértisztítószer.
 Feltalálója Girolamo Pagliano florenzi tanár, 1838 óta
 állítja elő. Sirup Girolamo Pagliano a legjobb és leg-
 biztosabb hashajtószer, mely 1838 óta sok ezer csa-
 ládnál a legjobb eredménnyel használtatik. Orvosi
 rendeletre minden jobb gyógyszerárban kapható.
 Megszünteti a székrekedést és annak következményeit,
 mint vértódulás a fejbe stb., elmozdítja az anyag-
 cserét és vértisztítón hat bőrkiütések, csusz, köszvény-
 nél stb. Megrendelések intézendők: Girolamo Pagliano
 tanár, Florenc (A 74.) Via Pandolfini. — Elismerő
 leveleket és prospektust ingyen és bérmentve küld
 a vezérképviselőség: Dr. F. Herzig, Wien, XI.
 Löblichgasse 4. Gyógyszertárak fólerakatként ked-
 vező feltelemek mellett kerestetnek.

Műfa eladás.
 Eladó a pusztadericsi
 gazdaságban 391 drb
dongának
 kiválóan alkalmas tölgyfa.

Közelebbi felvilágosítást ad
Özv. Dr Hány Istvánné
 Zalaegerszeg.

Eladó
nagymennyiségű zöldségtvány.

Gyökerez és sima riparia portális alanyon
 ojtottak, minden betegségtől mentesek, kifogás-
 talan fajtiszták, amiért szavatolok.

A fajok nevei a következők: Margit, Mézes-
 fehér, Nemeskadarka, Oportó, Nagyburgundi,
 Trimini, Szilva-szőlő, Püspök-szőlő, Bakator,
 piros és fehér sasza, piros és fehér keoske-
 szemű, Pasatuti, Füzmony, Bakszölő, Ezred-
 éves, Kossuth Lajos, Hárslevelű, Lisztesfehér,
 Mustosfehér, Ezerjő, Sárga muskotály, Zöld-
 szilváni, Olasz rizling, Juhfark, Sárfehér,
 Leányka, Delawára, Pozsonyi fehér, Muskát
 Hamburg, Muskát Ottonel, Arramon.

Ugyanezekben a fajokban nemes vesszők is
 kaphatók.

Két millió fásparosításhoz való riparia por-
 tális vessző is van.

Eladó 6 milliméter vastagságtól fölfelé ezre
 20 korona.

I. oszt. fás párosítás ezre	100 frt.
I. > gyökerez zöld ojtvány ezre	80 >
Válogatott igen erős hiánypótlásra ezre	100 >
I. o. sima zöldségtvány válogatott, ezre	50 >
A rendes sima zöldségtvány ezre	40 >
I. o. gyökerez riparia portális ezre	20 >
II. > > > > >	12 >
I. > sima riparia portális ezre	10 >
II. > > > > >	6 >
Direkttermő Öthellő szőlő ezre	5 >

Megrendeléseket őszi és tavaszi szállításra
 elfogadok.

Megrendelés esetén az árnak 1/3-ad része
 előlegül elküldendő, a többi pedig utánvétellel
 történik.

Csepány Mihály
 bortermelő és ojtványkészítő **Gyöngyös,**
 Tó-utca, Kálvária part alatt.

771/v. 1908.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX.
 tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi,
 hogy a zalaegerszegi kir. járásbiróság 457. számú
 végzése által a **zalaegerszegi Önségélyző Egylet**
 végrehajtató javára 444 K 14 f tőke, ennek
 1907 évi január hó 1-től járó 8% kamatja, egy
 járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás
 alkalmával bíróság lefoglalt 1510 koronára
 becsült zongora és butorokból álló ingóságok
 nyilvános árverés útján leendő eladatása elren-
 deltetvén, — ennek a helyszínén vagyis **Zalaeger-
 szegen** leendő eszközésére **1908 évi december hó
 15-ik napjának d. u. 2 órája** határidőül kitűztetik
 és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly meg-
 jegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingó-
 ságok ezen árverésen az 1881. évi LX. tc. 107.
 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron
 alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
 évi IX. tc. 108. §-ában megállapított feltételek
 szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1908. évi november 23-án.

Lukács József, kir. bir. végrehajtó.

Védjegy: „Hergony”

A Liniment. Capsici comp.,
 a Hergony-Pain-Expeller pattéka

egy régióknak bizonyított háziszere, mely
 már több mint 36 év óta legjobb fájdalom-
 csillapító szernek bizonyított készvénynek,
 csúznál és meghűlés-eknél bedörzsölés-
 képpen használva.

Figyelmeztetés. Száraz hamisítványok
 miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
 csak olyan üveget fogadjunk el, amely a
 „Hergony” védjeggyel és a Richter cég-
 jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva.
 Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
 2 korona és ügyszőlva minden gyógy-
 szertárban kapható. — Főraktár: **Török
 István** gyógyszerésznél, Budapeston.

Richter gyógyszerára
 az „Arany országhoz”, Prágában.
 Elisabethstrasse 5. tel. Wiedemann-
 papírnagy utca 11. sz.

Csak az ily
cégtáblával
jelzett
üzletekben

lesznek
Singer
varrógépek
elárúsítva.

Figyelmeztetésül! Minden varrógép, melyet más varrógépüzlet „Singer varrógép” név alatt forgalomba bocsát, csak utánzata egyik régebbi szerkezetünknek, amely családi gépeink új szerkezeténél fogva, úgy szerkezet, mint használhatóság és tartósság tekintetében a miénktől nagyon távol áll.

SINGER Co

varrógép részvénytársaság

ZALAEGRSZEG, Vármegyeház-tér 1.

Magyarország legnagyobb és legrégebbi varrógép üzlete.

Minden rendező varrógép javítása elvállaltatik és szakszerűen eszközöltetik.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vészöladási hirdetés.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Ministerium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökeres

Ripária-Pertalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege faj

gyökeres fás és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyi vidéki Szőlőtelep kezelősége,
Tapolca, (a Balaton mellett.)

XXVII-ik magyar királyi
jótekonycélú államsorsjáték.

Ezen sorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonycélra fog fordítottatni.
Ezen sorsjátéknak 11969 nyerevénye 365.000 korona összegben készpénzben.

Főnyeremény 150.000 korona,

		továbbá:	
1 főnyeremény	20.000 korona,	10 nyeremény à	1.000 korona,
1	10.000 "	150	100 "
1	5.000 "	300	50 "
1	2.000 "	1500	20 "
5		10000	10 "

Huzás visszavonhatatlanul 1908. év december hó 30-án.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magyar kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vámpalota), valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, az összes vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben.

Magy. kir. Lottójövedéki Igazgatóság.

68. év óta fennálló rőfös és posztó üzletemet feloszlatom.

Kartonok, vásznak, chiffonok, férfi és női szövetek, ágyneműek, asztalkendők, terítő, szőnyegek, függönyök, paplanok, takarók, pokrócok és minden e szak-

mába vágó cikkekiből álló dúsan felszerelt raktáramat,

az üzlet feloszlatása céljából hatóságilag engedélyezett

végeladás

útján mélyen leszállított árakon kiárusítom.

Gabonaszakok és vízhatlan ponyvák legolcsóbb árban kaphatók.

Teljes tisztelettel

Weisz Sándor.

TATAI BRIKETT

— kitűnő szobafűtési szén —

**Jutányos árban
azonnal szállítja:**

Magyar Általános Kőszénbánya
Részvénytársulat
Budapest, Erzsébet-tér 19.

ERDÉLYI JENŐ gépész és electrotechnikus

Telefon sz. 43.

ZALAEGRSZEGEN.

KÉSZIT:

Furrott (artézi) és ásott kutakat, rossz vagy kevés vizet tartalmazókat mélyít és átalakít.

Szállít és felszerel szivattyukat kézi és géphajtásra.

Becserél meg nem felelő és régi szivattyukat.

Új és használt szivattyukat állandóan raktáron tart.

Szagtalan árnyékszék, fürdő és mosdó berendezéseket, vízvezetékkel vagy anélkül.

Vízvezetékek és csatornázások létesítését házak, kertek, ipartelepek, stb. részére.

Központi fűtéseket a legtakarékosabb tüzeléssel, kisebb (3—4 szobás) lakások részére is.

Fayence és mosaik lapokkal fal és padlóburkolatokat.

Hibás berendezéseket kezesség mellett átalakít.

Mindennemű gépjavitást szakszerűen készít és felvilágosítással, költségvetéssel díjtalanul szolgál.